

Haalbaarheidsonderzoek regionalisering leerplicht en RMC regio Arnhem

Opdrachtgever:
Contactpersoon DSA:
Datum:
Plaats:
Status:
Onze referentie:

Stuurgroep regionalisering leerplicht en RMC
Lazlo van Donkelaar - Sander Pulles
februari 2010
Arnhem/Helmond
EINDRAPPORT (vertrouwelijk)
Arnhem20100222ER

MANAGEMENTSAMENVATTING	4
Opdracht en onderzoek	4
Uitgangssituatie.....	4
Kansen en bedreigingen.....	4
Conclusie	4
1 INLEIDING	6
1.1 Aanleiding voor het onderzoek.....	6
1.2 Doel van het onderzoek	6
1.3 Projectorganisatie	7
1.4 Informatieverzameling en analyse.....	7
1.4.1 Deskresearch	7
1.4.2 Interviews	7
1.4.3 Analyse.....	8
1.5 Opbouw rapportage	8
1.5.1 Uitgangssituatie	8
1.5.2 Kansen en bedreigingen voor regionale samenwerking	8
1.5.3 Beschouwing	8
1.5.4 Scenario's voor regionale samenwerking	8
1.5.5 Besluitvorming en implementatie	8
2 UITGANGSSITUATIE	9
2.1 Wettelijk kader	9
2.1.1 Wettelijk kader leerplicht.....	9
2.1.2 Wettelijk kader RMC.....	10
2.2 Organisatie en werkwijze (regio Arnhem).....	10
2.2.1 Organisatie leerplicht.....	10
2.2.2 Werkwijze leerplicht.....	10
2.2.3 Organisatie RMC	11
2.2.4 Werkwijze RMC	11
2.3 Visie	11
2.4 Samenwerking rondom verzuim en voortijdig schoolverlaten.....	12
2.5 Feiten en cijfers	13
2.5.1 Populatie.....	13
2.5.2 Leerplicht en kwalificatieplicht	13
2.5.3 RMC.....	14
2.6 Meldingen.....	14
2.7 Kosten	14
2.7.1 Leerplicht en kwalificatieplicht	14
2.7.2 RMC.....	15
2.8 ICT	15
3 KANSEN VOOR REGIONALE SAMENWERKING.....	16
3.1 Gemeenten	16
3.2 Onderwijsinstellingen	17
3.3 Overige instanties	18
3.4 Totaalbeeld: kansen voor regionalisering	19
4 BEDREIGINGEN BIJ REGIONALE SAMENWERKING	20
4.1 Gemeenten	20
4.2 Onderwijsinstellingen	21
4.3 Overige instanties	21
4.4 Totaalbeeld: bedreigingen voor regionalisering	22

5	BESCHOUWING ONDERZOEKSRESULTATEN	23
5.1	Urgentie van verdere regionale samenwerking	23
5.2	Uitgangssituatie	23
5.3	Kansen en bedreigingen.....	24
5.4	De regio in landelijk perspectief	25
5.5	Scenario's	27
6	SCENARIO'S REGIONALE SAMENWERKING	28
6.1	Scenario regionale afstemming (bestaande situatie).....	28
6.1.1	Taken & organisatie.....	28
6.1.2	Juridische context.....	28
6.1.3	Formatie & personeel	28
6.1.4	ICT & huisvesting	28
6.1.5	Financiën	28
6.1.6	Overlegstructuren en ketensamenwerking	28
6.2	Scenario dienstverleningsconcept (centrale administratie).....	28
6.2.1	Taken & organisatie.....	29
6.2.2	Juridische context.....	29
6.2.3	Formatie & personeel	29
6.2.4	ICT.....	29
6.2.5	Uitvoering	30
6.2.6	Financiën	30
6.2.7	Overlegstructuren en ketensamenwerking	30
6.3	Scenario Regionaal Bureau Leerplicht en RMC.....	30
6.3.1	Taken & organisatie.....	30
6.3.2	Juridische context.....	31
6.3.3	Formatie & personeel	31
6.3.4	ICT.....	33
6.3.5	Uitvoering	33
6.3.6	Financiën	33
6.3.7	Overlegstructuren en ketensamenwerking	34
7	CONCLUSIE	35
7.1	Haalbaarheid van de drie scenario's.....	35
7.1.1	Regionale afstemming (huidige situatie)	36
7.1.2	Dienstverleningsconcept (regionale administratie)	36
7.1.3	Regionaal Bureau Leerplicht en RMC.....	36
7.2	Conclusie	37
8	BESLUITVORMING & IMPLEMENTATIE	38
8.1	Bepalen en uitwerken gewenste scenario	38
8.2	Gemeentelijke besluitvorming	38
8.3	Implementatie en bijbehorende taken	38
	BIJLAGE 1: INTERVIEWVRAGEN	40
	BIJLAGE 2: GEÏNTERVIEWDE PERSONEN.....	41
	BIJLAGE 3: INGRADO FORMATIERICHTLIJN	44
	BIJLAGE 4: MELDINGEN.....	44
	BIJLAGE 5: APPLICATIES.....	45
	BIJLAGE 6: ONDERZOEKSRESPONS.....	46

MANAGEMENTSAMENVATTING

Opdracht en onderzoek

Door diverse landelijke en regionale ontwikkelingen zijn de leerplicht- en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) de laatste jaren steeds belangrijker geworden. Momenteel dringt zich binnen de regio Arnhem de vraag op wat dit betekent voor de huidige werkwijze en organisatievorm. Voorbeelden elders in Nederland tonen de voordelen van een regionale aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Onderwijszaken (GRO) heeft opdracht gegeven tot een verkenning naar de voor- en nadelen van een regionale aanpak van leerplicht en RMC in de regio Arnhem. Het bestuur van de GRO wil hiermee zicht krijgen op de vraag of een verdergaande regionale samenwerking wenselijk en haalbaar is.

De informatieverzameling ten bate van het onderzoek heeft plaatsgevonden middels deskresearch en interviews. Op basis van deskresearch is de Ausgangssituatie onderzocht en beschreven. In de interviews is gevraagd naar de kansen en bedreigingen van regionalisering van leerplicht en RMC. Aan de hand van drie scenario's is advies uitgebracht over welke vorm van samenwerking op basis van de onderzoeksresultaten in de regio Arnhem het meest haalbaar en wenselijk lijkt.

Uitgangssituatie

In de Ausgangssituatie worden de RMC- en kwalificatieplichttaken regionaal uitgevoerd en de (overige) leerplichttaken worden lokaal uitgevoerd. Door de respondenten is aangegeven dat zij over het algemeen tevreden zijn over regionaal uitgevoerde taken met betrekking tot RMC en kwalificatieplicht. Gemeenten verschillen in de manier waarop de lokale leerplichtfunctie is georganiseerd. Dit blijkt onder andere uit de beschikbare formatie, budgetten en resultaten per gemeente. De regio Arnhem valt op doordat de gemeenten gemiddeld een formatie hebben op tenminste de Ingrado-richtlijn. Het landelijke beeld is dat nog veel gemeenten onder de Ingrado-richtlijn zitten met de formatie.

Een belangrijke constatering betreft het verschil in visie. De wijze waarop gemeenten tegen leerplicht aankijken verschilt van de onderwijsinstellingen en overige organisaties. Algemeen geldt dat onderwijsinstellingen vooral de handhavende rol van leerplicht benadrukken terwijl gemeenten eerder wijzen op zowel de handhavende als zorgtaken van de leerplichtambtenaar. Daarnaast zien gemeenten leerplicht als integraal onderdeel van een breder beleidsterrein. Onderwijsinstellingen en overige partners zien leerplicht als aparte functie in de keten met specifieke toegevoegde waarde.

Kansen en bedreigingen

De geïnterviewden vanuit de gemeenten, onderwijsinstellingen en overige instanties benoemen meer kansen dan bedreigingen met betrekking tot verdergaande regionale samenwerking. Een drietal kansen (professionalisering, continuïteit en eenduidigheid) wordt duidelijk vaker genoemd dan andere mogelijke kansen. Bij de meeste betrokkenen bestaat de verwachting dat er een positief effect bereikt kan worden door regionalisering van leerplicht en RMC. Hier tegenover staat een aantal expliciet genoemde bedreigingen die vaak te maken hebben met de praktische uitvoering van de samenwerking.

Conclusie

Bij de geïnterviewden bestaat draagvlak om de huidige situatie verder te optimaliseren en in het belang van de jongeren de samenwerking te intensiveren. Het scenario van een 'Regionaal Bureau leerplicht- en RMC' biedt ten opzichte van de huidige situatie de meeste toegevoegde waarde. De conclusie is dat het realiseren van een Regionaal Bureau Leerplicht- en RMC op basis van mandaat aan een centrumgemeente het meest wenselijke en haalbare scenario is. Hierbij is rekening gehouden met de uitdrukkelijke wens van bestuurders en uitvoerenden om

aandacht te hebben voor de lokale verantwoordelijkheid en betrokkenheid, en de afwezigheid van een bestaand passend regionaal samenwerkingsorgaan. Lokale aanwezigheid van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, een belangrijke voorwaarde meegegeven vanuit de gemeenten, kan worden opgenomen in de werkwijze. De verwachting is dat, indien alle budgetten (formatie, ondersteuning, ICT) worden vrijgemaakt, de samenwerking kostenneutraal kan worden gerealiseerd. Voor de initiële kosten kan gekeken worden naar de nog niet bestede kwalificatieplichtgelden.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Door verschillende landelijke en regionale ontwikkelingen zijn de leerplicht- en regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters (RMC) de laatste jaren steeds belangrijker geworden. Op dit moment dringt zich binnen de regio Arnhem de vraag op wat dit betekent voor de werkwijze en organisatievorm van deze diensten. Voorbeelden elders in Nederland tonen de voordelen van een regionale aanpak van leerplicht en integratie met RMC. Een regionale aanpak biedt naast kansen echter ook mogelijke bedreigingen, bijvoorbeeld een verzwakking van de lokale (bestuurlijke) inbedding van de leerplichtfunctie.

De ontwikkelingen op het gebied van leerplicht en RMC waar gemeenten, onderwijsinstellingen en overige ketenpartners mee worden geconfronteerd zijn bijvoorbeeld:

- de invoering van de kwalificatieplicht en
- de introductie van het verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, voorheen Cfi en IB-groep).

Door de nieuwe regionale ontwikkelingen en het belang van een sluitende aanpak groeit, ook in de regio Arnhem, de samenwerking op het gebied van leerplicht en RMC. De staatssecretaris van OCW probeert samenwerking aan te moedigen. Zij heeft in een brief aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt verdere regionale samenwerking op het gebied van leerplicht en RMC te zullen stimuleren (brief aan de Tweede Kamer "Naar integrale aanpak schoolverzuim" d.d. 5 juni 2008).

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Onderwijszaken (GRO) heeft in 2008 de landelijke kwartiermaker voor "regionalisering van leerplicht en RMC" uitgenodigd voor een korte bestuurlijke oriëntatie. Dit is voor het GRO mede aanleiding geweest om een systematisch en onderzoek te laten plaatsvinden naar voor- en nadelen van een regionale aanpak van leerplicht en RMC in de regio Arnhem. Het GRO wil hiermee zicht krijgen op de vraag of een verdergaande regionale samenwerking wenselijk en haalbaar is.

Tot de regio Arnhem behoren de gemeenten: Arnhem, Duiven, Lingewaard, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Overbetuwe, Westervoort en Zevenaar.

1.2 Doel van het onderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek heeft tot doel de opdrachtgever in staat te stellen een gefundeerde afweging te maken over de wenselijkheid en haalbaarheid van een verdergaande regionale samenwerking van leerplicht en RMC.

Hiervoor zijn de volgende vragen beantwoord:

- Wat zijn de kansen en bedreigingen van een regionale aanpak van leerplicht en RMC ten opzichte van de huidige situatie?
- Indien er meerdere toekomstscenario's mogelijk zijn: wat zijn de kansen en bedreigingen bij deze scenario's en welke heeft dan de voorkeur?
- Wat zijn bij dit scenario de organisatorische, bestuurlijke, juridische, technische (ICT), personele en financiële kaders van een regionale aanpak van leerplicht en RMC?
- Hoe ziet het veranderingstraject naar een regionale aanpak er op hoofdlijnen uit (tijd, fasering, kosten)?
- Is, gezien het bovenstaande, een regionale aanpak van leerplicht/RMC wenselijk en haalbaar?

1.3 Projectorganisatie

De projectorganisatie voor dit onderzoek bestaat uit een stuurgroep en een projectgroep. Voorzitter van de stuurgroep is de heer J. Kock (wethouder gemeente Rheden). De stuurgroep bestaat naast de voorzitter uit vier hoofden die ieder een subregio (klavertje vier model) vertegenwoordigen en de projectleider (J. Verhaaf). Zij hebben primair tot taak ervoor te zorgen dat de keuzes ten aanzien van het haalbaarheidsonderzoek op hoofdlijnen door de betrokken partijen worden gedeeld.

De projectgroep bestaat uit drie personen en werkt onder verantwoordelijkheid van de projectleider. Naast de projectleider bestaat de projectgroep uit een leerplichtambtenaar en de RMC-coördinator. Een communicatieadviseur is op afroep beschikbaar. De projectgroep heeft het onderzoek namens de opdrachtgever begeleid.

1.4 Informatieverzameling en analyse

In het onderzoek is informatie verzameld. De informatieverzameling vond plaats door middel van deskresearch en interviews. Op basis van deskresearch is de uitgangssituatie onderzocht en beschreven. In de interviews is een verbinding gemaakt tussen bevindingen uit de deskresearch en opvattingen van de betrokkenen. Belangrijk in de interviews is de vraag naar de mening over kansen en bedreigingen met betrekking tot regionalisering. De interviewvragen zijn opgenomen in de bijlagen onder 1.

De medewerking aan het onderzoek verliep goed. Vrijwel in alle gevallen bleken organisaties bereid mee te werken aan het onderzoek door informatie toe te sturen en/of een interview te geven. Twee organisaties (1 onderwijsinstelling, 1 overige instantie) gaven aan geen tijd te hebben om mee te werken aan een interview. Met verschillende gemeenten is meerdere keren contact geweest voordat de juiste onderzoeksinformatie werd aangeleverd. Voor een deel van de aangeleverde informatie geldt dat deze niet volledig genoeg is om te verwerken in deze rapportage. Om die reden wordt niet gerapporteerd over de huidige kosten die bij de gemeenten gemaakt worden voor leerplicht.

1.4.1 Deskresearch

Voor de deskresearch zijn gegevens opgevraagd van de gemeenten, het RMC en Team VSV. Bij de gemeenten is gevraagd naar het leerplichtjaarverslag, de cfi-opgave en de begroting. Het RMC heeft de RMC-effectrapportage aangeleverd en een verzameling van relevante besluiten en beleidsnotities. De begroting van Team VSV is ook betrokken in de deskresearch. Hierbij is ook rekening gehouden met de notulen van het regio-overleg leerplicht en gegevens over leerlingstromen in de regio. Inwoneraantallen en leerlinggegevens zijn gebaseerd op respectievelijk gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

1.4.2 Interviews

In totaal is met 69 personen gesproken. In de interviews is gewerkt met 'open vragen'. Er is gekozen om te spreken met betrokkenen vanuit 3 clusters, te weten: gemeenten, onderwijsinstellingen en overige instanties. Een overzicht van de geïnterviewde personen is opgenomen in bijlage 2. De samenvatting van de onderzoeksresponse staat in bijlage 3.

In de gemeenten is gesproken met betrokkenen op bestuurlijk (9), leidinggevend/beleids (13) en op consultant (17) niveau. Medewerkers betrokken bij de leerplicht, kwalificatieplicht, RMC en Team VSV zijn tot het cluster gemeenten gerekend.

Wat betreft de onderwijsinstellingen is gesproken met 10 locatiedirecteuren, 6 bestuurders en 3 personen met overige functies. Het gaat om personen gekoppeld aan ROC's (4), scholen voor voortgezet onderwijs (VO) (9), speciaal onderwijs (2) en primair onderwijs (4). Bij de overige instanties is gesproken met 14 personen met uiteenlopende functies.

1.4.3 Analyse

Het onderzoek is uitgevoerd door twee adviseurs die werkzaam zijn voor Donkelaar & Schüller adviseurs BV (DSA). Deze organisatie is specialist op de vakgebieden jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten. DSA is intensief betrokken geweest bij regionaliseringvraagstukken in de regio's St. Michielsgestel, Drechtsteden, Brabant Noord Oost (Oss), Amstelland en de Meerlanden, Noord-Veluwe en Rivierenland. Vanwege de uitgebreide expertise op het gebied van regionalisering heeft Ingrado (de branchevereniging voor leerplicht en RMC) de landelijke kwartiermakerfunctie regionalisering Leerplicht en RMC in 2008 en 2009 belegd bij DSA. Deze functie wordt in 2009 ingevuld door de heer Lazlo van Donkelaar, één van de betrokken adviseurs.

Het onderzoek kent een kwalitatieve insteek. De weging van de verzamelde gegevens uit de interviews is deels gekwantificeerd door aan te geven vanuit welk cluster en hoe vaak bepaalde opmerkingen zijn gemaakt.

Tevens maakt DSA in de analyse gebruik van haar kennis en kunde om optimaal te adviseren over de haalbaarheid van regionalisering. Ervaringen op basis van eerdere regionaliseringprocessen elders in het land worden gebruikt als aanvullend middel om verzamelde gegevens te duiden.

1.5 Opbouw rapportage

1.5.1 Uitgangssituatie

Om een afweging te kunnen maken tussen de huidige situatie van leerplicht en RMC en een mogelijke nieuwe situatie met een regionale aanpak van leerplicht en RMC, is het op de eerste plaats nodig een goed beeld te hebben van de huidige uitgangssituatie in de regio Arnhem. De uitgangssituatie staat beschreven in hoofdstuk 2. Bij het beschrijven van de uitgangssituatie is aandacht voor de huidige taken, werkwijze en visie.

1.5.2 Kansen en bedreigingen voor regionale samenwerking

De hoofdstukken 3 en 4 beschrijven respectievelijk de kansen en bedreigingen die genoemd zijn in relatie tot regionalisering. Op basis van de onderzoeksgegevens die zijn verzameld door middel van de interviews is weergegeven welke opinie de betrokkenen hebben.

1.5.3 Beschouwing

Hoofdstuk 5 bestaat uit een beschouwing van de verzamelde onderzoeksresultaten. Hierbij wordt toegelicht wat de onderzoeksresultaten betekenen voor de uitwerking van de scenario's voor regionalisering.

1.5.4 Scenario's voor regionale samenwerking

Op basis van de verzamelde informatie is geanalyseerd welke vormen van regionalisering haalbaar zijn in de regio Arnhem. De analyse heeft geresulteerd in een aantal scenario's die staan toegelicht in hoofdstuk 6. Per scenario zijn de organisatorische, bestuurlijke, juridische, technische (ICT), personele en financiële kaders beschreven. De analyse resulteert in een advies over de haalbaarheid van een regionale samenwerkingsvorm op het gebied van leerplicht en RMC. Het advies is opgenomen in hoofdstuk 7.

1.5.5 Besluitvorming en implementatie

Om een afgewogen besluit te kunnen nemen over het al dan niet regionaliseren is toegelicht hoe het proces tot een nieuwe situatie wat betreft besluitvorming, doorlooptijd en fasering er uit ziet.

2 UITGANGSSITUATIE

Voor de uitvoering van de leerplichtfunctie en RMC-functie gelden wettelijke richtlijnen, waarvan de hoofdlijnen hieronder staan beschreven. Binnen dit wettelijke kader geeft iedere gemeente een eigen invulling aan de taakuitvoering en werkwijze. Dit hoofdstuk gaat verder in op de organisatie en werkwijze van leerplicht en RMC in de regio Arnhem. Daarbij is specifiek aandacht voor de verschillen en overeenkomsten in de bestaande situatie. Paragraaf 2.3 behandelt de visies op leerplicht en RMC zoals deze naar voren zijn gebracht in de interviews.

2.1 Wettelijk kader

2.1.1 Wettelijk kader leerplicht

In Nederland geldt de leerplichtwet. De wet schrijft voor dat gemeenten erop toezien dat leerplichtigen onderwijs volgen. Per 1 augustus 2007 is de leerplichtwet uitgebreid met de kwalificatieplicht: jongeren die voor hun 18^e nog geen startkwalificatie hebben zijn volledig leerplichtig. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo of mbo 2 niveau.

De taken die de leerplichtwet met zich meebrengt zijn te verdelen in: preventie, zorg, handhaving en overige taken.

Categorie	Taken
Preventie	Voorbeelden van activiteiten die tot de preventieve taken gerekend kunnen worden. 1. Proactief en vroegtijdig informatie geven aan leerlingen, ouders en betrokken instellingen. Dit gebeurt door middel van voorlichting op onder andere het Internet, in schoolgidsen, brochures en door het beantwoorden van telefonische vragen. 2. Stimuleren tijdige inschrijving van leerlingen op de basisschool (voor de vijfde verjaardag). 3. Stimuleren tijdige inschrijving van VMBO eindexamenkandidaten aan een vervolgopleiding. 4. Periodieke afstemming met de scholen (PO, VO en MBO) in het werkgebied. Er wordt dan gewezen op de aandachtspunten en het verzuimprotocol voor de scholen en een toelichting gegeven op de prioriteiten van de medewerker leerplicht/RMC, gewijzigde wetgeving etc. De school weet wanneer er gemeld moet worden. 5. Georganiseerde (preventieve) afstemming met relevante ketenpartners waaronder het onderwijsveld en zorginstanties (Zorg- en adviesteams (ZAT), Centrum voor jeugd en gezin (CJG), Veiligheidshuis. Ketenpartners bespreken jongeren met een complexe problematiek. Er wordt afgestemd welke acties vereist zijn en wie, welke taken op zich neemt. Ontwikkelingen rondom ondernomen acties worden teruggekoppeld. 6. Het extra onder de aandacht brengen van de leerplicht tijdens de dag van de leerplicht.
Zorg	De leerplichtambtenaar wordt conform de wet geacht samen te werken met diensten en instellingen zo vaak hij dat nuttig acht. De landelijke modelambtsinstructie spreekt van een regierol voor de leerplichtambtenaar. "Om inzichtelijk te krijgen of jongeren daadwerkelijk aankomen bij een organisatie en verder worden bemiddeld, vervult de medewerker leerplicht/RMC een regierol. De medewerker leerplicht/RMC controleert of doorverwezen jongeren daadwerkelijk in bemiddeling zijn genomen. Er wordt vastgelegd welke jongeren, waarheen zijn doorverwezen". (Ingrado, instructie voor de medewerker leerplicht, september 2009). Eventueel kunnen jongeren worden doorverwezen naar Team VSV.
Handhaving	De leerplichtambtenaar kan handhavend optreden door het geven van een waarschuwing of opstellen van een proces-verbaal bij een overtreding van de leerplichtwet (relatief verzuim, absoluut verzuim). Om een volledig beeld te hebben van het aantal leerlingen en de schoolinschrijvingen wordt er een leerplicht en RMC-administratie gevoerd. De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat de scholen juist en tijdig melding doen van in- en uitschrijvingen en controleert periodiek de schooladministraties op een juiste registratie van het ongeoorloofd verzuim. Partijen spreken elkaar aan op wederzijds gemaakte afspraken en stemmen af hoe de praktische uitvoering verloopt.
Overige taken	Tot de overige taken voor leerplicht behoren de afhandeling van verlofaanvragen, vrijstellingen en vervangende leerplicht. Jaarlijks wordt er een leerplichtjaarsverslag opgesteld.

2.1.2 Wettelijk kader RMC

Met ingang van 2002 is naast de Leerplichtwet de RMC-wet van toepassing. RMC staat voor: regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters. Nadat in 1999 de RMC-taak van de gemeenten structureel is gemaakt, werd hiermee ook de wettelijke basis gelegd voor de uitvoering van haar taken. De RMC-wetgeving is niet in een aparte wet vastgelegd. In de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertise centra is een aantal artikelen opgenomen over voortijdig schoolverlaten en de functie van de RMC hierin.

De hoofdtaak van de RMC-functie is het registreren en terugleiden van voortijdig schoolverlaters naar een opleiding zodat deze alsnog een startkwalificatie behalen. Een voortijdig schoolverlater is een jongere tussen de 18 en 23 jaar, die geen schoolinschrijving heeft (of langer dan 30 dagen ongeoorloofd verzuimt) en niet in het bezit is van een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op tenminste Havo of MBO 2 niveau.

Meer specifiek zijn gemeenten verantwoordelijk voor de onderstaande zaken.

- Het maken van afspraken met scholen voor voortgezet onderwijs, onderwijsinstellingen voor mbo, en andere instellingen en organisaties die te maken hebben met voortijdig schoolverlaten over de inzet en verantwoordelijkheid bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten;
- Het zorgdragen voor de totstandkoming van een regionaal netwerk van die scholen, instellingen en organisaties;
- Het organiseren en coördineren van de meldingen van voortijdig schoolverlaten, het registreren van deze meldingen en zorgdragen voor de doorverwijzing naar onderwijs en arbeidsmarkt.

2.2 Organisatie en werkwijze (regio Arnhem)

2.2.1 Organisatie leerplicht

De uitvoering van de leerplichtwet lag in de regio Arnhem tot voor kort geheel op lokaal gemeentelijk niveau. Sinds de invoering van de kwalificatieplicht wordt een specifiek onderdeel, de leerplichttaken voor het middelbaar beroepsonderwijs, regionaal uitgevoerd. Alle gemeenten in de regio Arnhem hebben afzonderlijk besloten om regionale leerplichtambtenaren aan te stellen. Deze regionale leerplichtambtenaren werken voor de groep 16-jarige leerplichtige en de 17-jarige kwalificatieplichtige jongeren die mbo-onderwijs volgen en woonachtig zijn in één van de tien gemeenten van de RMC-subregio Arnhem. Het werkgeverschap van deze leerplichtambtenaren ligt bij de contactgemeente Arnhem.

Twee gemeenten hebben er middels een dienstverleningsovereenkomst voor gekozen om de leerplichttaken (deels) door een andere gemeente te laten uitvoeren. De gemeente Rozendaal laat taken uitvoeren door de gemeente Rheden. De gemeente Duiven voert leerplichttaken uit voor de gemeente Westervoort.

2.2.2 Werkwijze leerplicht

In alle gemeenten zijn de taken gestoeld op de leerplichtwet. De (wettelijke) contouren voor uitvoering van de leerplichtfunctie zijn tamelijk eenduidig. Er zijn accentverschillen in de prioriteiten die gelegd worden. De lokale kleuring aan de taakuitvoering hangt sterk samen met de persoon die hiermee belast is. Dit wordt opgemerkt door zowel betrokkenen uit de gemeenten, onderwijsinstellingen als overige organisaties. Een duidelijke beleidslijn op het gebied van verzuim en de positie van leerplicht wordt niet in alle gemeenten waargenomen.

In een aantal gevallen zijn de gestelde prioriteiten zichtbaar vooraf gegaan door beleidskeuzes. Zo is er in de gemeente Zevenaar geïnvesteerd in de leerplichtformatie om ook de preventieve taken meer vorm te kunnen geven. Verzuim en voortijdig schoolverlaten zijn een speerpunt voor de gemeente Arnhem. De gemeente heeft bijvoorbeeld, naast de preventieve aanpak, in overleg met een aantal onderwijspartijen en het OM meer nadruk gelegd op handhaving (in vergelijking met 2007-2008 is in 2008-2009 het aantal keren dat proces-verbaal is opgemaakt, sterk gestegen: van 52 naar 107).

In een aantal gevallen wordt aangegeven bepaalde taken niet te kunnen doorontwikkelen gezien de beschikbare formatie. Eén gemeente die hierbij negatief opvalt geeft aan met de huidige formatie niet in staat te zijn een leerplichtjaarverslag te schrijven, preventieve acties te ondernemen en bezoekt slechts op afroep (ZAT)overleggen. De werkwijze van deze gemeente is gericht op meldingen die wettelijk gezien expliciet interventie vragen van een leerplichtambtenaar.

2.2.3 Organisatie RMC

De RMC-functie is in de subregio Arnhem vanaf het begin regionaal georganiseerd. De gemeente Arnhem heeft de rol van RMC-contactgemeente en ontvangt jaarlijks een rijksbijdrage voor uitvoering van de regionale RMC taak. De regionale werkgroep RMC bespreekt de voortgang en (aanpalende) ontwikkelingen van het RMC. Besluiten worden afgestemd in het bestuur van de GRO. De RMC-coördinator is verantwoordelijk voor de voorbereiding, implementatie en verantwoording van RMC-beleid.

2.2.4 Werkwijze RMC

De gemeente Arnhem heeft de RMC-taak om voortijdigs schoolverlaters te registreren en te begeleiden uitbesteed aan Team VSV. Team VSV is gesitueerd bij een locatie van Rijn IJssel; Rijn IJssel is ook de werkgever van Team VSV. De gemeente Arnhem verstrekt jaarlijks subsidie aan Rijn IJssel voor de uitvoering van de taken van Team VSV. Team VSV bestaat uit diverse specialisten zoals orthopedagogen, een psycholoog en een loopbaanadviseur. De samenstelling van het team maakt het mogelijk maken om per jongere een op maat gekozen traject te bepalen en uit te voeren.

Team VSV heeft expliciete afspraken over de samenwerking met een aantal ketenpartners. Met de jongerenloketten is de afspraak dat consultants van Team VSV een deel van de week op de locatie aanwezig zijn. Tevens heeft Team VSV een duidelijke rol in de uitvoering van de 'Sluitende keten' (begeleiding overgang VO-MBO).

In afstemming met leerplicht werkt Team VSV ook preventief voor 16-jarige en 17-jarige leerlingen van het voortgezet onderwijs.

2.3 Visie

Binnen de gemeenten bestaat een tamelijk unaniem beeld dat van de leerplichtambtenaar meer verwacht wordt dan alleen de handhavende rol. Er wordt gesproken van de leerplichtambtenaar als 'spin in het web'. Handhaving behoort tot de taken van leerplicht maar daarnaast is het van belang dat er preventieve inzet wordt gepleegd, relaties tussen de instanties worden bewaakt en de achterliggende situatie van een verzuimgeval in beeld komt. Leerplichtambtenaren werken bijvoorbeeld aan ontwikkeling van hun preventieve taken in de vorm van voorlichting en informatie, gesprekken op scholen en vroegsignalering.

Naarmate de omvang van een gemeente afneemt is de taak van een leerplichtambtenaar diffuser. Iemand die zelfstandig de leerplichtfunctie uitvoert is vaak ook verantwoordelijk voor een deel van de administratie, beleidsontwikkeling en het applicatiebeheer. In verschillende gemeenten verzorgt leerplicht tevens het leerlingenvervoer. Een kleinere gemeente heeft vaak minder uitgekristalliseerde afspraken met diverse ketenpartners. Dit kan ertoe leiden dat een leerplichtambtenaar leerlingen soms zelf een tijd ondersteuning geeft of dit in ieder geval doet tot een passende doorverwijzing heeft plaatsgevonden. Binnen grotere gemeenten gelden vaak

meer bedrijfsmatige afspraken over wederzijdse taken en verantwoordelijkheden en het doorverwijzen van leerlingen.

Een belangrijk deel van de onderwijsinstellingen geeft aan 'handhaving' te zien als hoofdtaak voor de leerplichtfunctie. Zij benadrukken dat de school via de eigen 'zorgstructuur' al veel zorgtaken uitvoert. De kwaliteit van de interne 'zorgstructuren' van de onderwijsinstellingen is binnen dit onderzoek niet geanalyseerd.

Een aantal scholen geeft aan dat de aandacht voor het handhavingaspect eerder nadrukkelijk is besproken met de gemeente Arnhem. Het aantal processen verbaal is hier de afgelopen jaren gestegen.

Een ander deel van de onderwijsinstellingen wijst op de rol die de leerplichtambtenaar heeft bij het bespreken van casussen en/of het bepalen van een traject voor een leerling. Door meerdere scholen en overige organisaties wordt aangegeven dat, over de regio bekeken, leerplicht zichtbaarder en eenduidiger moet optreden om echt invulling te kunnen geven aan deze rol. De geïnterviewden geven aan dat bepaalde gemeenten hierbij positief en anderen juist negatief opvallen.

In de regio is geen sprake van een eenduidige visie op leerplicht. Het is opvallend dat de onderwijsinstellingen benadrukken leerplicht vooral te zien als handhavinginstrument terwijl gemeenten in meerderheid aangeven dat deze taak breder ligt.

Team VSV heeft geen handhavende rol. Op een uitnodigende manier wordt geprobeerd jongeren weer op het juiste pad te krijgen. Vrijwel alle partijen zijn positief over de organisatie en werkwijze van Team VSV. Mogelijk is het verschil tussen de taken van leerplicht en Team VSV een factor bij hoe de werkzaamheden gewaardeerd worden.

2.4 Samenwerking rondom verzuim en voortijdig schoolverlaten

De leerplichtambtenaren kennen een regio-overleg. Het overleg heeft vooral tot doel te informeren en kennis uit te wisselen. De afspraken die gemaakt worden in het overleg zijn niet formeel bekrachtigd. De opkomst en frequentie van het overleg was wisselend. De wijze van overleg is medio 2009 tegen het licht gehouden. Er is afgesproken om maandelijks afwisselend een expertisemeeting en een regio-overleg te laten plaatsvinden. Voor de expertmeetings is het uitgangspunt dat alle betrokkenen deelnemen. Het regio-overleg is als volgt samengesteld: één vertegenwoordiger per gemeente, één vertegenwoordiger vanuit de regionale kwalificatieplichtambtenaren en een vertegenwoordiger vanuit het RMC. Andere leerplichtambtenaren kunnen, eventueel op onderwerp, vanuit inhoudelijke overwegingen worden uitgenodigd.

De scholen uit de regio werken samen in de 'De Lerende Regio Arnhem e.o. (LRA)'. Dit is een initiatief van samenwerkende scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in de Arnhemse regio. In 2005 startte zij samen met het RMC het project 'Sluitende keten' om de overgang van VO naar MBO te monitoren. Vanaf 2008 heeft zij een belangrijke rol bij de uitvoering van het convenant Voortijdig Schoolverlaten. 'De Lerende Regio' blijkt een belangrijke schakel om regionaal afspraken te maken tussen gemeenten en het onderwijs. Recentelijk zijn ook via 'De Lerende Regio' afspraken gemaakt over de implementatie van het landelijke verzuimloket en de inzet van de middelen voor de plusvoorzieningen.

2.5 Feiten en cijfers

2.5.1 Populatie

Het aantal jongeren is verschillend verdeeld over de regiogemeenten. Er wordt in de onderstaande tabel onderscheid gemaakt naar de groep van 5 tot en met 17 jaar (leerplicht) en de groep van 18 tot en met 22 jaar (RMC).

Populatie						
Gemeente	5/17	%	18/22	%	Totaal	%
Arnhem	19.641	31,9	12.401	46,3	32.042	36,3
Duiven	5.141	8,4	1.517	5,7	6.658	7,5
Lingewaard	7.643	12,4	2.603	9,7	10.246	11,6
Overbetuwe	8.426	13,7	2.503	9,4	10.929	12,4
Renkum	4.772	7,8	1.504	5,6	6.276	7,1
Rheden	6.269	10,2	2.632	9,8	8.901	10,1
Rijnwaarden	1.836	3,0	635	2,4	2.471	2,8
Rozendaal	249	0,4	64	0,2	313	0,4
Westervoort	2.671	4,3	1.171	4,4	3.842	4,4
Zevenaar	4.883	7,9	1.739	6,5	6.622	7,5
Totaal	61.531	100	26.769	100	88.300	100

Centraal Bureau voor de Statistiek, 17-07-2009

2.5.2 Leerplicht en kwalificatieplicht

De huidige formatie van de diverse gemeenten in de regio Arnhem is als volgt:

Formatie leerplicht 2009								
Gemeente	5/17	%	KP**	LP	Adm + appl.	Coord + be.	Totaal LP	Totaal LP KP
Arnhem	19.641	31,92	1,16	6,40	2,00	0,9	9,30	10,46
Duiven/Westervoort	7.812	12,70	0,38	0,67	0,89		1,56	1,94
Lingewaard	7.643	12,42	0,37	1,23	0,44		1,78*	2,03
Overbetuwe	8.426	13,69	0,41	1,70	0,55		2,25	2,66
Renkum	4.772	7,76	0,23	0,70	0,50		1,20	1,43
Rheden/Rozendaal	6.518	10,59	0,32	1,67	0,39		2,06*	2,38
Rijnwaarden	1.836	2,98	0,09	0,14			0,14	0,23
Zevenaar	4.883	7,94	0,24	0,59	0,31	0,1	1*	1,24
Totaal	61.531	100	3,20	13,10	5,08	1,1	19,29	22,37

*Inclusief leerlingenvervoer

**Kwalificatieplicht: de uren van de kwalificatieplichtambtenaren (3 FTE) zijn naar rato verdeeld over de regio- gemeenten. 0,2 FTE coördinatie wordt uitgevoerd door Arnhem.

Ingrado is de branchevereniging voor Leerplicht en RMC. Zij heeft een landelijke formatierichtlijn opgesteld. Deze richtlijn gaat uit van 1 FTE leerplichtformatie op 3800 leerplichtigen en geeft een basisformatie weer waarmee de leerplichttaken kwalitatief goed uitgevoerd kunnen worden. Gemiddeld staat 3800 leerlingen gelijk aan 135 cases. Daarbij maakt de richtlijn een verdeling over de verschillende taakgebieden van de leerplichtfunctie. Voor uitvoering leerplicht is dat 60%, voor administratie 25% en voor beleid, coördinatie en applicatiebeheer ieder 5%. Uit de tabel in bijlage 3 blijkt dat in de huidige situatie vrijwel alle gemeenten voorzien in een leerplichtformatie conform de formatierichtlijn. De gemeente Rijnwaarden toont een duidelijke afwijking naar beneden. Ook de gemeenten Duiven/Westervoort en Zevenaar zitten (licht) onder de formatierichtlijn. In alle andere gemeenten overstijgt de formatie de formatierichtlijn. In het onderzoek is geen reden aangetroffen om te denken dat de gemeenten, anders dan Arnhem, met betrekking tot het aantal en type meldingen afwijken van het landelijke beeld. In de gemeente Arnhem bedraagt

de formatie twee keer de basisrichtlijn. De gemeente kent een grootstedelijke problematiek. Dit heeft, net als in andere grote steden, gevolgen voor het aantal meldingen en het type meldingen. Doordat er in verhouding meer meldingen binnenkomen en er gemiddeld sprake is van een zwaardere problematiek is deze formatie verklaarbaar.

2.5.3 RMC

De formatie voor het RMC bestaat uit RMC Coördinatie (uitgevoerd door de gemeente Arnhem) en het huidige Team VSV (onderdeel van RijnIJssel). De formatie in 2009 ziet er als volgt uit:

Formatie RMC 2009						
	18/23	%	Consulenten	Adm + appl.	Coord + bel.	Totaal
Regio Arnhem	26.769	100	4,39	1,5	1,35	6,69

** 0,8 FTE leiding Team VSV, 0,55 FTE RMC-coördinatie*

2.6 Meldingen

Het aantal meldingen voor leerplicht en kwalificatieplicht lag in de schooljaren 2007/2008 en 2008/2009 steeds rond de 2.000. Het aantal binnengekomen meldingen is deels afhankelijk van mate waarin scholen toezicht houden op verzuim en verzuim ook daadwerkelijk melden. In de regio wordt voor 2,3% van de leerlingen een beroep gedaan op leerplicht. In de gemeente Arnhem ligt dit percentage duidelijk hoger, namelijk op 5,8%. Een overzicht van de melding per gemeente is opgenomen in bijlage 4. Landelijk ligt het gemiddeld aantal meldingen op 3,5%.

De RMC meldingen wordt verwerkt door Team VSV. In 2007/2008 was sprake van 1.452 meldingen. Eén jaar later, in 2008/2009, waren er 1.608 meldingen. Naast de RMC-meldingen behandelt Team VSV, in overleg met leerplicht, ook een aantal preventieve meldingen van 16-jarige en 17-jarige jongeren. Op jaarbasis gaat dit om ongeveer 70 leerlingen.

Landelijke is bekend dat niet alle leerplicht- en RMC meldingen altijd op een juist manier geadministreerd worden. Afhankelijk van de kwaliteit van de gevoerde administratie kan een verschil bestaan tussen het aantal geregistreerde meldingen en het daadwerkelijke aantal binnengekomen en behandelde meldingen. De kwaliteit van de leerplicht-administraties en RMC-administratie in de regio Arnhem is in deze fase niet onderzocht.

2.7 Kosten

2.7.1 Leerplicht en kwalificatieplicht

Binnen de kaders van dit onderzoek is aan de gemeenten gevraagd om de huidige kostenstructuur voor leerplicht en RMC in kaart te brengen en aan te leveren. Het blijkt niet eenvoudig om eenduidig de kosten zichtbaar te maken in de gemeentelijke begrotingen. Vaak zijn de kostenposten niet alleen terug te vinden in de begroting onder 'leerplicht en RMC', maar zijn deze ook versleuteld in budgetten van de facilitaire afdelingen, zoals automatisering. Onderstaand zijn de mogelijk mee te nemen kostenposten voor de leerplichtfunctie opgenoemd,

- Formatie.
- Leerplicht en RMC-administratie: het periodiek aankopen van het softwarepakket.
- De jaarlijkse onderhoudskosten voor de software, hardware en in- en externe ICT-diensten.
- De kosten voor de werkplekken en verdere facilitering van de betreffende medewerkers.

Niet elke gemeente is in staat gebleken de kosten inzichtelijk te maken. De kosten die zijn aangeleverd hebben hoofdzakelijk betrekking op formatie, applicatie en overige kosten. Vaak is het gebruikelijk dat voor applicatie naast een jaarlijks bedrag bij aanschaf initiële kosten in

rekening worden gebracht. Meerdere gemeenten hebben aangegeven veel moeite te hebben om deze cijfers inzichtelijk te maken. Een overzicht van de kosten is daarom niet in deze rapportage opgenomen.

2.7.2 RMC

De rijksmiddelen voor de regionale uitvoering van de RMC-functie en de kwalificatieplicht worden jaarlijks ontvangen door de contactgemeente Arnhem. De rijksmiddelen voor de RMC-functie bedragen in 2009: € 311.781. Voor de kwalificatieplicht gaat het om € 307.364. Het totaalbedrag is dus: € 619.145.

Een belangrijk deel van de RMC-middelen wordt geïnvesteerd in Team VSV. De baten van Team VSV bestaan voor € 293.240 uit RMC middelen. De gemeente Arnhem draagt vanuit de doeluitkering jeugd € 133.945 bij.

Vanwege extra RMC-middelen (VSV-convenant OCW) is de begroting van Team VSV in 2009 circa € 80.000,- hoger dan het budget dat structureel beschikbaar is.

2.8 ICT

In de huidige situatie heeft iedere gemeente een eigen administratiesysteem aangeschaft. Voor het “in de lucht” houden van dit systeem heeft elke gemeente een eigen hardware infrastructuur ingericht. Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en draagt zelf de kosten. Voor leerplicht zijn de applicaties van Centric en PinkRoccade in gebruik, RMC en kwalificatieplicht gebruiken INFRA (Eljakim). Een overzicht per gemeente is opgenomen in bijlage 5.

3 KANSSEN VOOR REGIONALE SAMENWERKING

3.1 Gemeenten

Vanuit de gemeenten zijn de aspecten professionalisering, continuïteit en eenduidigheid het meest genoemd als kans in relatie tot regionale samenwerking.

Verzuim en schooluitval zijn sterk in de belangstelling komen te staan. Er is sprake van nieuwe wetgeving en extra taken. Het vakgebied van leerplicht en RMC is professioneler geworden en gemeenten dienen hierop in te spelen. De ondervraagden en vooral de beleidsmedewerkers/hoofden geven aan dat samenwerking hiertoe kan bijdragen.

De consultants die zelfstandig of in een klein team hun taken uitvoeren benadrukken de kwetsbaarheid van hun functie. Bij toenemende samenwerking is het beter te organiseren dat medewerkers elkaar waarnemen. Door de consultants is dit de meest genoemde kans (14 maal).

Vanuit de gemeenten wordt aangegeven dat het voor onderwijsinstellingen en overige organisaties soms lastig moet zijn dat er nog geen sprake is van een uniforme aanpak en werkwijze. In een aantal gevallen komt de rechtsgelijkheid onder druk te staan als leerlingen binnen één school voor hetzelfde vergrijp verschillend worden gesanctioneerd. Zes van de negen geïnterviewde wethouders geeft het realiseren van meer eenduidigheid als belangrijke kans te zien bij toenemende samenwerking. Daarmee is dit door wethouders de meest genoemde kans.

Veelgenoemde kansen (gemeenten)	
Kans	Toelichting
Professionalisering	Collegialiteit, bundeling van krachten, ervaring en deskundigheid delen, snel kunnen inspelen op nieuwe vraagstukken en wetgeving.
Continuïteit	Taken van elkaar overnemen of delen, minder kwetsbaar, betere bereikbaarheid.
Eenduidigheid	Minder vrijblijvend karakter van afspraken. Leerlingen en instellingen beter bedienen door een gemeenschappelijke werkwijze.

Regionalisering biedt volgens de geïnterviewden een goede kans om de leerplicht en RMC-administratie te optimaliseren. Met name de beleidsmedewerkers, hoofden en wethouders wijzen op de mogelijkheid die dit biedt om ook de managementinformatie te verbeteren.

Regelmatig genoemde kansen (gemeenten)	
Kans	Toelichting
Administratie	Eén softwarepakket, informatiestromen digitaal maken en applicatiebeheer/kennis en kunde goed vormgeven; Betere aansluiting op DUO, verwijsindex etc.
Managementinformatie	Toenemende betrouwbaarheid en kwaliteit van relevante informatie op lokaal en regionaal niveau.

Tevens is een aantal overige kansen benoemd. Van de 13 geïnterviewde beleidsmedewerkers en hoofden wijzen 6 op de kans meer specialisaties te ontwikkelen in een samenwerking. Dit punt wordt duidelijk minder (3 maal) genoemd door de consultants zelf.

De kans meer slagkracht te bereiken wordt vooral genoemd door de wethouders (5 maal).

Weinig genoemde kansen (gemeenten)	
Kans	Toelichting
Doorlopende lijn leerplicht-RMC	Minder afstand tussen leerplicht, kwalificatieplicht en Team VSV.
Specialisatie	Gelegenheid om medewerkers zich te laten specialiseren.
Slagkracht	Scholen, ouders, leerlingen en instanties met meer nadruk kunnen aanspreken op wederzijdse verantwoordelijkheden. Een stempel kunnen drukken op beleidsafstemming met overige relevante actoren.
Efficiency	Minder taken dubbel doen, o.a. verslaglegging, vertegenwoordiging bijeenkomsten etc. Meer jongeren bereiken.
Samenwerking overige diensten	Betere mogelijkheden om tot afspraken te komen met andere (regionale) diensten.

3.2 Onderwijsinstellingen

Professionalisering is een veelgenoemde kans (10 maal). In de gesprekken wordt een aantal keer genoemd dat de samenwerking vooral berust op de kwaliteit van de persoonlijke relatie. Volgens de geïnterviewden is er vrijwel geen sprake van harde werkafspraken. De afhankelijkheid van een persoonlijke relatie is plezierig als het contact goed is, in het andere geval werkt dit nadelig.

In de huidige situatie vindt weliswaar regionaal overleg plaats tussen de leerplichtambtenaren maar kiest uiteindelijk iedere gemeente een eigen aanpak. Onderwijsinstellingen en overige instanties geven in de gesprekken aan dat afspraken en de werkwijze m.b.t. leerplicht per gemeente kunnen verschillen. Toenemende samenwerking wordt gezien als belangrijke kans om te komen tot gelijke, regionale afspraken.

Veelgenoemde kansen (onderwijsinstellingen)	
Kans	Toelichting
Professionalisering	Collegialiteit, bundeling van krachten, ervaring en deskundigheid delen, professionalisering.
Eenduidigheid	Minder vrijblijvend karakter van afspraken. Leerlingen en instellingen beter bedienen door een gemeenschappelijke werkwijze.

Continuïteit en slagkracht worden gezien als kans om de aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten een nog sterkere 'factor van belang' te maken. De huidige manier van samenwerken verloopt in bepaalde gevallen stroef omdat personen slecht bereikbaar zijn of het lastig om krachtige afspraken met elkaar te maken. Er wordt gewezen op het belang om de aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten niet over allerlei 'schijven' te laten verlopen.

Regelmatig genoemde kansen (onderwijsinstellingen)	
Kans	Toelichting
Continuïteit	Taken van elkaar overnemen of delen, minder kwetsbaar, betere bereikbaarheid.
Slagkracht	Scholen, ouders, leerlingen en instanties met meer nadruk kunnen aanspreken op wederzijdse verantwoordelijkheden. Een stempel kunnen drukken op beleidsafstemming met overige relevante actoren.
Doorlopende lijn leerplicht-RMC	Minder afstand tussen leerplicht, kwalificatieplicht en Team VSV.

Van de overige kansen is het optimaliseren van de (management)informatie het meest genoemd. Verzuim- en uitvalcijfers zijn een complexe materie en leiden regelmatig tot discussie. Er is 4 keer als kans benoemd dat er een betere informatiestroom op gang kan komen. Enerzijds over uitvalcijfers maar ook over de werkzaamheden van leerplicht en RMC plus de terugkoppeling over de resultaten.

Weinig genoemde kansen (onderwijsinstellingen)	
Kans	Toelichting
Administratie	Eén softwarepakket, informatiestromen digitaal maken en applicatiebeheer/kennis en kunde goed vormgeven; Betere aansluiting op DUO, verwijfsindex etc.
Managementinformatie	Toenemende betrouwbaarheid en kwaliteit van relevante informatie op lokaal en regionaal niveau.
Specialisatie	Gelegenheid om medewerkers zich te laten specialiseren.
Samenwerking overige diensten	Betere mogelijkheden om tot afspraken te komen met andere (regionale) diensten.
Efficiency	Minder taken dubbel doen, o.a. verslaglegging, vertegenwoordiging bijeenkomsten etc. Meer jongeren bereiken.

3.3 Overige instanties

Overige instanties (zie bijlage 2) zien net als de onderwijsinstellingen kansen op het gebied van professionalisering (10 maal genoemd) en eenduidigheid (9 maal genoemd). Ook continuïteit, slagkracht en administratie worden aangemerkt als kansrijke aspecten om optimalisatie door te voeren.

Veelgenoemde kansen (overige instanties)	
Kans	Toelichting
Professionalisering	Collegialiteit, bundeling van krachten, ervaring en deskundigheid delen, professionalisering.
Continuïteit	Taken van elkaar overnemen of delen, minder kwetsbaar, betere bereikbaarheid
Eenduidigheid	Minder vrijblijvend karakter van afspraken. Leerlingen en instellingen beter bedienen door een gemeenschappelijke werkwijze.
Slagkracht	Scholen, ouders, leerlingen en instanties met meer nadruk kunnen aanspreken op wederzijdse verantwoordelijkheden. Een stempel kunnen drukken op beleidsafstemming met overige relevante actoren.
Administratie	Eén softwarepakket, informatiestromen digitaal maken en applicatiebeheer/kennis en kunde goed vormgeven; Betere aansluiting op DUO, verwijfsindex etc.

Van de overige (regelmatig) genoemde kansen valt op dat de toenemende samenwerking wordt gezien als mogelijkheid de bedrijfsvoering te optimaliseren. Het realiseren van meer efficiency is 6 maal genoemd.

In de gesprekken wordt 5 keer aangegeven dat het beter organiseren van de samenwerking met overige diensten gezien wordt als kans van toenemende samenwerking.

Regelmatig genoemde kansen (overige instanties)	
Kans	Toelichting
Managementinformatie	Toenemende betrouwbaarheid en kwaliteit van relevante info op lokaal en regionaal niveau.
Efficiency	Minder taken dubbel doen, o.a. verslaglegging, vertegenwoordiging bijeenkomsten etc. Meer jongeren bereiken.
Samenwerking overige diensten	Betere mogelijkheden om tot afspraken te komen met andere (regionale) diensten.

Weinig genoemde kansen (overige instanties)	
Kans	Toelichting
Doorlopende lijn leerplicht-RMC	Minder afstand tussen leerplicht, kwalificatieplicht en Team VSV.
Specialisatie	Gelegenheid om medewerkers zich te laten specialiseren.

3.4 Totaalbeeld: kansen voor regionalisering

Het professionaliseren van de werkwijze en het realiseren van meer eenduidigheid worden in alle disciplines het meest genoemd als kans bij toenemende samenwerking. In de huidige situatie wordt geconstateerd dat er verschillen zijn in uitvoering en beleid tussen de verschillende gemeenten. Dit is lastig en verwarrend voor de scholen en schept ook onduidelijkheid naar ouders en leerlingen. Vooral partijen die door hun omvang en werkgebied te maken hebben met betrokkenen uit meerdere gemeenten wijzen op het belang van eenduidigheid in de werkwijze. Voor het onderwijs betreft het met name de VO-scholen die een gemeentete overstijgende leerlingenpopulatie hebben en de ROC's. Een aantal betrokkenen vanuit het basisonderwijs geeft aan geen noodzaak te voelen tot regionalisering. Tevens wordt door een aantal wethouders gesproken van een 'minimale' problematiek in het basisonderwijs, voor de samenwerking die nodig is met leerplicht voldoen de huidige contacten. De problematiek binnen het basisonderwijs is gezien de kaders van dit onderzoek niet verder onderzocht.

De wijze van samenwerking met leerplichtambtenaren verschilt. Met sommige leerplichtambtenaren wordt goed en prettig samengewerkt en met andere leerplichtambtenaren wordt ruimte voor verbetering ervaren. De geïnterviewde organisaties zijn tevreden over de manier waarop Team VSV haar taken uitvoert. Diverse keren wordt gewezen op de kans de lijn leerplicht-kwalificatieplicht-RMC meer met elkaar te integreren.

Vooraf op bestuurlijk niveau wordt gewezen op de kans meer slagkracht te realiseren voor de aanpak van verzuim en schooluitval. Een herkenbare samenwerkingsconstructie van substantiële omvang kan een duidelijke stempel drukken. Ook de onderwijsinstellingen en de overige instanties zien als kans dat de aanpak en organisatie rondom schoolverzuim herkenbaarder wordt.

De opmerkingen over de kansen voor de bedrijfsvoering hebben als achterliggende gedachte dat op die manier meer tijd ontstaat om leerlingen te bereiken. Vooral een aantal geïnterviewden betrokken bij de onderwijsinstellingen en overige instanties benadrukt dit als kans.

Specifiek is zowel door het bestuur van RijnIJssel als de werkgever van Team VSV gewezen op een kans voor herpositionering van Team VSV. Team VSV is momenteel ondergebracht bij RijnIJssel. Zowel RijnIJssel als Team VSV hebben de wens iedere schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om Team VSV los te koppelen van RijnIJssel eventueel kan Team VSV overgaan naar een te realiseren samenwerkingsconstructie.

4 BEDREIGINGEN BIJ REGIONALE SAMENWERKING

4.1 Gemeenten

De kwaliteit van de onderliggende samenwerking ligt vaak in het persoonlijke contact. Lokaal is sprake van reeds lang bestaande contacten. Regionalisering wordt gezien als bedreiging voor de opgebouwde contacten. De consultants noemen deze bedreiging 10 maal.

De leerplicht en andere beleidsgebieden, waaronder onderwijs en welzijn zijn in de bestaande situatie met elkaar verweven. Verlies van de aansluiting van leerplicht bij het lokale beleid wordt gezien als bedreiging. Vooral de beleidsmedewerkers en hoofden vragen hiervoor aandacht (7 maal).

Regelmatig genoemde bedreigingen (gemeenten)	
Bedreiging	Toelichting
Professionele relaties	Niet verder van de mensen af komen te staan.
Lokaal beleid	Onvoldoende aansluiting bij lokale beleidsontwikkelingen.

Vooral de consultants noemen de bedreigingen 'positie van de medewerkers' (10 maal), 'cultuur' (9 maal) en 'centralisatie' (7 maal). Er wordt met belangstelling uitgekeken naar eventuele toekomstige ontwikkelingen echter dit roept ook vragen op wat de gevolgen kunnen zijn voor de betrokken consultants. Toenemende reistijd, verslechtering van arbeidsvoorwaarden, 'uitkleding van de functie' en verandering van werkomgeving worden gezien als specifieke nadelen.

De consultants werken bij verschillende gemeenten en hebben ieder een eigen kijk op hoe de leerplichtfunctie idealiter uitgevoerd dient te worden. Daarbij is sprake van een relatief grote speelruimte om hier zelf invulling aan te geven. In 9 gevallen wordt door de consultants opgemerkt dat de specifieke aanpak en verschillende achtergronden van de betrokken personen een bedreiging kan zijn voor regionalisering (cultuur).

De beleidsmedewerkers en hoofden geven in zes gevallen aan dat een groeimodel de voorkeur heeft. Het implementeren van een verregaande vorm van regionalisering wordt gezien als mogelijke bedreiging om draagvlak en besluitvorming te realiseren.

De bestuurders wijzen op het kostenaspect van eventuele ontwikkelingen. In 4 gevallen wordt onzekerheid over de kosten gezien als bedreiging.

Weinig genoemde bedreigingen (gemeenten)	
Bedreiging	Toelichting
Centralisatie	Vrees voor (alleen) één centrale locatie.
Positie medewerkers	Consequenties met bijv. betrekking tot arbeidsvoorwaarden, reistijd, strakke taakomschrijvingen, bedrijfsmatige aansturing.
Cultuur	Niet iedereen heeft zelfde werkwijze, competenties en prioriteitstelling. Team VSV heeft geen handhavende taak.
Onrealistische ambities	Niet kiezen voor een groeimodel maar direct een langdurige ondoorzichtige implementatie starten. Tegenslagen kunnen afbreukrisico vormen.
Sturingsinvloed	Verlies van lokale sturingsmogelijkheden.
Kosten	Vrees voor hogere kosten dan in huidige situatie. Niet voor andere gemeente willen betalen als deze zaken niet op orde heeft.
Bureaucratisering	Verlies van de korte lijnen. Communicatie over allerlei 'schijven'. Optuigen nieuwe overlegvormen / aansturingconstructie.
Transparantie	Onduidelijk en/of niet tijdig geïnformeerd worden over ontwikkelingen

4.2 Onderwijsinstellingen

Onderwijsinstellingen wijzen expliciet op het risico dat een nieuwe organisatievorm kan leiden tot (onnodige) bureaucratie (9 maal). Betrokkenen vrezen daarbij voor procedures die langer duren, meer geld kosten en niet zijn afgestemd op waar de partners behoefte aan hebben.

Een aantal geïnterviewden benadrukt dat onderlinge samenwerking tussen leerplicht / RMC en andere organisaties belangrijk is. Echter, het fuseren van leerplicht / RMC met andere organisaties zoals het CJG geeft, zeker op korte termijn, in de ogen van 8 geïnterviewden teveel (bedrijfsmatige) risico's. Er wordt in 8 gesprekken gepleit voor een samenwerkingsconstructie voor leerplicht en RMC als duidelijk herkenbare en transparante eenheid.

Vaak genoemde bedreigingen (onderwijsinstellingen)	
Bedreiging	Toelichting
Bureaucratisering	Verlies van de korte lijnen. Communicatie over allerlei 'schijven'. Optuigen nieuwe overlegvormen / aansturingconstructie.
Transparantie	Onduidelijk en/of niet tijdig geïnformeerd worden over ontwikkelingen

Regelmatig genoemde bedreigingen (onderwijsinstellingen)	
Bedreiging	Toelichting
Kosten	Vrees voor hogere kosten dan in huidige situatie. Niet voor andere gemeente willen betalen als deze zaken niet op orde heeft.

Het voortbestaan van de opgebouwde relaties, veranderde aandacht voor het lokale beleid en mogelijke centralisatie worden slechts in beperkte mate gezien als bedreiging. Dit is opvallend omdat vanuit de gemeenten deze bedreigingen veel genoemd zijn.

Weinig genoemde bedreigingen (onderwijsinstellingen)	
Bedreiging	Toelichting
Professionele relaties	Niet verder van de mensen af komen te staan.
Lokaal beleid	Onvoldoende aansluiting bij lokale beleidsontwikkelingen.
Centralisatie	Vrees voor (alleen) één centrale locatie.

4.3 Overige instanties

Door de overige instanties worden verschillende bedreigingen 1 tot 3 maal genoemd. Geen van de bedreigingen wordt regelmatig tot vaak genoemd.

Genoemde bedreigingen (overige instanties)	
Bedreiging	Toelichting
Transparantie	Onduidelijk en/of niet tijdig geïnformeerd worden over ontwikkelingen
Centralisatie	Vrees voor (alleen) één centrale locatie
Bureaucratisering	Verlies van de korte lijnen. Communicatie over allerlei 'schijven'. Optuigen nieuwe overlegvormen / aansturingconstructie.
Lokaal beleid	Onvoldoende aansluiting bij lokale beleidsontwikkelingen.
Professionele relaties	Niet verder van de mensen af komen te staan.
Cultuur	Niet iedereen heeft zelfde werkwijze, competenties en prioriteitstelling. Team VSV heeft geen handhavende taak.

4.4 Totaalbeeld: bedreigingen voor regionalisering

Het is belangrijk dat de leerplichtambtenaar op een laagdrempelige manier te bereiken is voor leerlingen, ouders en/of instanties met vragen. De geografische omvang van de regio maakt dat er weerstand bestaat tegen de eventuele optie om alle diensten te verrichten op één locatie. Er is aanzienlijk minder weerstand tegen de optie diensten te verrichten vanuit één organisatie maar op meerdere locaties. De consultants geven aan dat het in alle gevallen belangrijk is dat diensten worden aangeboden op locaties dichtbij de leerling (gemeentehuis, school). In totaal wordt 5 keer de suggestie gedaan om toenemende samenwerking subregionaal (klavertje 4) uit te werken. Een ander bedreiging met betrekking tot centralisatie betreft de positie van de gemeente Arnhem. Vanuit de gemeenten wordt 3 keer aangegeven dat als Arnhem een voortrekkersrol op zich wil nemen er wel voldoende aandacht moet zijn voor de wensen van de omliggende gemeenten. Vanuit zowel de gemeenten, onderwijsinstellingen en overige instanties wordt een aantal maal getwijfeld of het wenselijk is om vanuit één samenwerking zowel de grootstedelijke problematiek als de problematiek van de omliggende gemeenten aan te pakken.

Team VSV maakt een specifieke opmerking over het verschil tussen de aanpak richting verzuim en schooluitval. Team VSV heeft meer mogelijkheden om leerlingen op een 'positieve' manier te benaderen omdat zij op basis van de wet niet handhavend kan optreden. Zij spreekt ook expliciet de wens uit om ook in de toekomst niet de indruk te laten ontstaan dat zij wel een handhavingstaak heeft, dit kan voor jongeren een extra barrière opwerpen om een traject in te gaan.

3 wethouders en 2 beleidsmedewerkers/afdelingshoofden zeggen de leerplichtfunctie vooral belangrijk te vinden voor leerlingen die in de woongemeente het (primair) onderwijs bezoeken. Basisschoolleerlingen komen vaak uit de eigen gemeenten en met de scholen vindt afstemming plaats over het lokale beleid. De voordelen van samenwerking worden vooral gezien voor de groep leerlingen op het VO en ROC. Gemeenten geven aan dat leerlingen die het basisonderwijs hebben verlaten en (buiten de gemeente) naar het voortgezet onderwijs gaan wat betreft problematiek en bereikbaarheid moeilijker benaderbaar zijn dan basisschool leerlingen. De suggestie is gedaan om de basisschoolleerlingen vanuit de lokale situatie te bedienen en voor de 12+ leerlingen een regionale oplossing te ontwikkelen.

Vanuit het onderwijs en de overige instanties wordt de wens uitgesproken om een samenwerkingsconstructie te kiezen die duidelijk een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige situatie, transparant is en gebonden is aan een duidelijke opdracht. Het voorkomen van de situatie dat een ondoorzichtige, bureaucratische constructie ontstaat, noemen de scholen en overige instanties het meest als bedreiging. In tegenstelling tot opmerkingen vanuit de gemeenten pleiten zij eerder voor het krachtig neerzetten van een nieuwe constructie en niet via een langdurig traject stapsgewijs door te ontwikkelen.

5 BESCHOUWING ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksresultaten van de deskresearch en interviews beschouwd in het perspectief van regionalisering. Op basis van de beschouwing is een aantal scenario's voor regionalisering uitgewerkt. De uitwerking is opgenomen in hoofdstuk 6.

5.1 Urgentie van verdere regionale samenwerking

De centrale vraag in deze paragraaf is: wat betekenen de regionale uitgangssituatie en genoemde kansen en bedreigingen voor de mate van urgentie om de samenwerking op het gebied van leerplicht en RMC verder vorm te geven?

De urgentie wordt hoofdzakelijk bepaald door twee punten:

- Geïnterviewden vinden dat regionalisering tot aanmerkelijke verbeteringen kan leiden bij de aanpak van schoolverzuim en schooluitval. De huidige aanpak functioneert niet optimaal, waardoor de eenduidige en professionele ondersteuning van en handhaving richting jongeren, ouders en onderwijsinstellingen onder druk staan.
- Regionalisering is actueel: de gemeenten hebben het thema regionalisering van leerplicht en RMC de afgelopen jaren meerdere keren geagendeerd. Bij zowel gemeenten als de onderwijsinstellingen en overige instanties wordt de behoefte gevoeld dit onderwerp verder uit te werken. Zolang op dit thema geen regionale keuzes worden gemaakt zal het waarschijnlijk een terugkerend onderwerp blijven. Naast de kansen die gezien worden door de betrokkenen uit de regio is de verwachting dat de komende jaren ook landelijk (onder andere MinOCW, de VNG en Ingrado) steeds sterker wordt aangedrongen op samenwerking tussen leerplicht en RMC.

Samenvattend is sprake van urgentie doordat de huidige manier van werken suboptimaal is en meerdere partijen al langere tijd tot een keuze willen komen over het thema regionalisering. Als deze keuze wordt uitgesteld lijkt het niet waarschijnlijk dat daarmee ook de aandacht voor dit onderwerp verdwijnt en zal het als thema op de agenda blijven terugkeren. Het maken van een gewogen duidelijke regionale keuze op dit onderwerp lijkt gewenst.

5.2 Uitgangssituatie

In de onderstaande tabellen staan de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek naar de uitgangssituatie beschreven. Een belangrijke constatering is het verschil in visie. De wijze waarop gemeenten tegen leerplicht aankijken verschilt van de onderwijsinstellingen en overige organisaties. Het is van belang dat bij regionalisering goed wordt nagedacht over de doelen die worden nagestreefd en middels welke werkwijze.

Gemeenten verschillen van elkaar in de manier waarop de leerplichtfunctie is georganiseerd. Dit blijkt onder andere uit de beschikbare formatie, budgetten en resultaten per gemeente. De gemeenten vallen op doordat, in tegenstelling tot veel andere Nederlandse gemeenten, zij een formatie hebben op tenminste de Ingrado-richtlijn. De gemeente Arnhem heeft een formatie die 2x de formatierichtlijn bedraagt. Dit is te verklaren uit de omvangrijkere verzuimproblematiek.

Bij regionalisering is van belang dat vanuit de verschillende visies draagvlak ontstaat voor een gezamenlijke aanpak. Het dient inzichtelijk te zijn wat partijen bindt en hoe regionalisering hierop inspeelt. Ook blijkt uit de uitgangssituatie dat er veel aandacht dient te zijn voor de lokale verschillen tussen de gemeenten met betrekking tot de formatie en gehanteerde werkwijze.

Uitgangssituatie: visie

Gemeenten

- Leerplicht is combinatie van preventie en handhaving
- Leerplichtambtenaar als 'spin in het web': vooral in kleinere gemeenten
- Leerplicht als integraal onderdeel van de 'lokale aanpak'

Onderwijsinstellingen & overige organisaties

- Onderwijs, leerplicht en overige organisaties hebben ieder eigen (gescheiden) taken en verantwoordelijkheden
- Meerwaarde van leerplicht is mogelijkheid om te handhaven
- Leerplicht dient eenduidig en conform duidelijke afspraken te handelen

Uitgangssituatie: organisatie en werkwijze

- Leerplicht lokaal, kwalificatieplicht/RMC-Team VSV regionaal
- Dienstverleningsovereenkomst Duiven/Westervoort, Rheden/Rozendaal
- Invulling lokale leerplichtfunctie wisselend en afhankelijk van personen
- Tevredenheid over werkwijze Team VSV, Team VSV heeft geen handhavende rol

Uitgangssituatie: feiten en cijfers

Kosten

- Wisselende gegevenskwaliteit

Formatie

- Formatie in meeste gemeenten gelijk of groter dan Ingrado formatierichtlijn
- Gemeente Arnhem 2x de richtlijn
- Gemeente Rijnwaarden 0,5x de richtlijn

Meldingen

- Regionaal gemiddelde: 23 meldingen per 1000 leerlingen. Totaal 1.910 meldingen
- Een afwijking naar boven voor de gemeenten Rheden (47) en Arnhem (58)
- Een afwijking naar beneden voor de gemeente Rijnwaarden (5)
- RMC: 1.608 meldingen

5.3 Kansen en bedreigingen

De geïnterviewden vanuit de gemeenten, onderwijsinstellingen en overige instanties benoemen meer kansen dan bedreigingen met betrekking tot regionalisering. Een drietal kansen (professionalisering, continuïteit en eenduidigheid) wordt duidelijk vaker genoemd dan andere mogelijke kansen. De opinie dat er een positief effect bereikt kan worden door regionalisering van leerplicht en RMC is wijd vertakt. Zowel bij betrokkenen vanuit de gemeenten, onderwijsinstelling als overige instanties. Hier tegenover staat een aantal expliciet genoemde bedreigingen. Indien niet duidelijk is hoe hieraan beantwoord wordt bij regionalisering is de haalbaarheid ervan beperkt.

Cluster	Kansen	Bedreigingen
Gemeenten	166	101
Onderwijsinstellingen	48	30
Overige instanties	61	12
Totaal	275	143

Kansen en bedreigingen
- Door alle betrokkenen zijn de meest genoemde kansen voor regionalisering: professionalisering, continuïteit en eenduidigheid - Meest genoemde bedreigingen voor regionalisering: Gemeenten: verwatering professionele relaties, aansluiting lokale beleid Onderwijsinstellingen & overige instanties: bureaucratisering, weinig transparantie (beide aspecten door gemeenten nauwelijks als bedreiging benoemd)

5.4 De regio in landelijk perspectief

Donkelaar & Schüller adviseurs BV is een landelijk opererend adviesbureau met als één van haar specialisaties regionalisering van leerplicht en RMC. In opdracht van Ingrado vervult het bureau tevens de rol van landelijke kwartiermaker regionalisering. Op basis van landelijke ontwikkelingen en ervaringen wordt hieronder een aantal overeenkomsten en verschillen beschreven met de regionale Arnhemse situatie.

Klantbenadering: leerlingen, ouders en ketenpartners

In de discussie over regionalisering van leerplicht en RMC dient altijd een weging gemaakt te worden in argumenten om juist wel of niet over te gaan tot meer samenwerking. Argumenten kunnen zich richten op tal van onderwerpen. Een weging die soms pas laat wordt ingebracht betreft de gevolgen die een keuze kan hebben voor de kwaliteit van dienstverlening aan leerlingen, ouders en ketenpartners. Feitelijk is dit de groep waarvoor je de dienstverlening op het gebied van leerplicht en RMC aanbiedt. Binnen de opdracht van deze haalbaarheidsstudie is wel gesproken met onderwijsinstellingen en overige instanties maar niet met leerlingen en ouders.

De geïnterviewden in dit onderzoek hebben continuïteit, eenduidigheid en professionalisering benoemd als belangrijkste kansen bij regionalisering. Impliciet wordt daarmee bedoeld op het belang van een goede dienstverlening naar leerlingen en ouders.

Leerplicht en RMC-administratie als basis

Net als in de regio Arnhem wordt bij andere regionaliseringsprocessen meerwaarde verwacht van het gezamenlijk voeren van een leerplicht en RMC-administratie. Deze administratie is de basis van het werk dat door leerplicht en RMC wordt uitgevoerd. Meldingen komen, zeker sinds de invoering van het IB verzuimloket, hoofdzakelijk digitaal binnen. Op basis van een melding wordt bepaald of er acties volgen.

De organisatie en werking van het leerplicht en RMC-administratiesysteem blijken de praktijk belangrijk voor het succes waarmee leerplicht en RMC hun werk kunnen uitvoeren.

Sluitende samenwerking

Landelijk gezien geven gemeenten vaak als reden om meer met elkaar samen te werken dat leerlingen scholen bezoeken buiten de gemeentegrenzen. Dit betekent dat al snel sprake is van samenwerking met regionale instanties en buurgemeenten. Het betreft vooral de 12+ leerlingen die het VO en MBO bezoeken. De basisschool leerlingen gaan in de eigen gemeente naar school en hebben vooral te maken met gemeentelijke diensten en organisaties. In een aantal interviews is het idee naar voren gebracht om in het geval van regionalisering de leerplicht voor de basisschoolleerlingen per gemeente te blijven organiseren. Er is in Nederland geen voorbeeld bekend waarop de leerplichtfunctie op deze manier is georganiseerd.

Als per gemeente een kleinere formatie beschikbaar blijft voor een specifieke deeltaak worden de risico's met betrekking tot professionaliteit en continuïteit verder vergroot (bijvoorbeeld als alleen de leerplichtfunctie voor het basisonderwijs per gemeente georganiseerd blijft). Binnen een regionale samenwerking worden wel vaak afspraken gemaakt wie optreedt als vaste contactpersoon voor een gemeente en onderwijsinstelling.

Een belangrijk voordeel dat landelijk wordt ervaren bij regionale samenwerking is dat een leerling gedurende de gehele schoolloopbaan (tot 23 jaar) gevolgd wordt door medewerkers die nauw met elkaar in contact staan. Er gaat geen informatie verloren, de leerling is bekend en de aanpak wordt afgestemd. Ook in de regio Arnhem is dit regelmatig genoemd als belangrijke kans bij regionale samenwerking. In dat kader stelt een aantal partijen ook als voorwaarde dat bij regionalisering Team VSV, de kwalificatieplichtambtenaren en leerplichtambtenaren een nadrukkelijker samenwerking dienen te realiseren.

Groeimodel

Landelijk gezien verschilt de wijze waarop regionale samenwerking wordt geïmplementeerd. Kort gezegd kan gekozen worden voor een groeimodel of een kortdurende volledige herstructurering. In de regio Arnhem is sprake van uiteenlopende voorkeuren. Een groeimodel heeft als nadeel dat gaandeweg het proces de aandacht voor het thema kan verminderen en de voorgenomen ontwikkelingen stagneren in een sub-optimale tussenoplossing. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat het totale proces duurder wordt gezien de gefaseerde investering. Als voordeel geldt de tijd die genomen kan worden om zaken door te ontwikkelen en het op peil houden van het benodigde draagvlak door tussentijds mijlpalen te realiseren.

Nadeel van een herstructurering is de investering die gedaan moet worden om in relatief korte tijd veel zaken te regelen. Soms moeten daarbij weerstanden worden weggenomen. Als voordeel geldt de duidelijkheid in keuzes, en de mogelijkheid om de dienstverlening te herdefiniëren zodat naar een optimale bestrijding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten toegewerkt kan worden. Er dienen dan echter wel op relatief korte termijn successen zichtbaar gemaakt te worden aangezien de nieuwe samenwerking volop in de belangstelling staat.

Wie participeren in nieuwe samenwerking?

Zelden komt het voor dat alle gemeenten in een regio op eenzelfde moment instemmen met de implementatie van een samenwerking op het gebied van leerplicht en RMC. Vaak is sprake van een aantal "koplopers" dat start met de doorontwikkeling van een scenario. Er zijn verschillende voorbeelden van regio's waar binnen twee jaar ook de gemeenten die in eerste instantie niet participeerden later toch aanhaakten. Een aantal gemeenten in de regio Arnhem heeft aangegeven graag te willen starten met meer samenwerking. Indien een aantal gemeenten pas later stappen wil zetten op dit gebied zou dit voor andere gemeenten geen sta-in-de-weg moeten vormen aldus een aantal geïnterviewden.

Regiogrenzen

Voor veel regiogemeenten is Arnhem een belangrijke centrumplaats waar leerlingen hun opleiding volgen. Echter, ook bijvoorbeeld Nijmegen en andere omliggende plaatsen buiten de onderzochte regio trekken veel leerlingen aan. Met het oog op de leerlingstromen roept dit de vraag op wat een logisch regio-indeling kan zijn. Ervaringen elders leren dat leerlingstromen diffuus zijn en een regio-indeling daarom altijd afstemmingsvraagstukken blijft geven met omliggende gemeenten/regio's. Binnen regio's wordt soms wel gewerkt met subregio's. Dit is ook als voorstel gedaan door gemeenten in de regio Arnhem. Daarnaast geldt dat leerlingen vanuit meerdere gemeenten binnen de samenwerking naar hetzelfde naastliggende gebied gaan, waardoor gezamenlijk efficiëntere afspraken gemaakt kunnen worden met dit gebied.

De regio Arnhem geldt tot op zekere hoogte als logische regio omdat diverse diensten ook binnen deze geografische regio zijn georganiseerd.

Praktijkervaringen

Ervaring met regionalisering zijn in de praktijk merendeels positief. De meerwaarde die in de praktijk hoofdzakelijk wordt bereikt ligt vaak op het gebied van kostenreductie en kwaliteitsverbetering. Ingrado beschikt over gegevens van (onlangs) geregionaliseerde gebieden.

Regionalisering leerplicht & RMC landelijke trend

Nederland telt momenteel 423 gemeenten, 160 van deze gemeenten voeren hun leerplichttaken reeds uit via een regionaal samenwerkingsverband. Zowel MinOCW, de VNG als Ingrado stimuleren regionalisering op het gebied van leerplicht- en RMC-taken. In de regio Arnhem wordt er al een aantal jaar over dit thema gesproken.

5.5 Scenario's

Uit de deskresearch en interviews blijkt welke aspecten voor de betrokkenen uit de regio Arnhem in het kader van regionalisering van leerplicht en RMC van belang zijn. De scenario's dienen te voorzien in een oplossing die een duidelijke toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige situatie. Anderzijds dient een scenario geen afbreuk te doen aan aspecten waarin in de huidige situatie al tevredenheid over bestaat. Om de kansen te vertalen naar een scenario dat op draagvlak kan rekenen moeten de genoemde bedreigingen beschouwd worden als randvoorwaarden.

Duidelijke kansen en toegevoegde waarden worden gezien op de aspecten professionaliteit, continuïteit en eenduidigheid. De wijze waarop veel is geïnvesteerd in professionele relaties en lokale aandachtspunten willen betrokkenen niet verloren laten gaan. In een samenwerkingsconstructie dient geborgd te zijn dat consultants bereikbaar en herkenbaar zijn voor leerlingen, ouders en ketenpartners en dat zij 'feeling' houden met ontwikkelingen die zich in de lokale gemeenten afspelen.

Aspecten die voor gemeenten haalbaarheid bepalen

- Aansluiting op lokale (beleids-)thema's en relaties geborgd blijft;
- De leerplichtambtenaar lokale herkenbaarheid/aanwezigheid behoudt;
- Team VSV haar werkwijze kan behouden;
- Regionalisering bijdraagt aan meer professionaliteit bij de aanpak;
- Regionalisering bijdraagt tot meer eenduidige afspraken met de onderwijsinstellingen en overige instanties;
- Regionalisering bijdraagt tot meer continuïteit.

Aspecten die voor onderwijsinstellingen en overige organisaties haalbaarheid bepalen

- Regionalisering bijdraagt aan vereenvoudigen en structureren van de samenwerking rondom schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten;
- Gemeenten hierbij bureaucratie en complexiteit kunnen voorkomen;
- Team VSV haar werkwijze kan behouden;
- Regionalisering bijdraagt aan meer professionaliteit bij de aanpak;
- De regiogemeenten in staat zijn eenduidige afspraken te maken met onderwijsinstellingen en overige instanties.

Er zijn in het volgende hoofdstuk drie hoofdscenario's beschreven die toegepast kunnen worden bij het vormgeven van regionale samenwerking. Bij de beschrijving van deze scenario's wordt specifiek ingegaan op de situatie binnen de regio Arnhem.

- Regionale afstemming: de bestaande situatie;
- Dienstverleningsconcept: centrale administratie en inkoop extra dienstverlening;
- Regionaal Bureau Leerplicht en RMC: gezamenlijke uitvoering alle leerplicht- en RMC taken. (dit scenario kent drie varianten)

6 SCENARIO'S REGIONALE SAMENWERKING

6.1 Scenario regionale afstemming (bestaande situatie)

6.1.1 *Taken & organisatie*

De huidige vorm van samenwerking gaat ervan uit dat de lokale uitvoering van de leerplicht kan worden verbeterd door verdergaande afstemming. De huidige afstemming bestaat uit afspraken tussen de leerplichtambtenaren, kwalificatieplichtambtenaren en het RMC over de manier van werken in de regio. De huidige manier van samenwerken vindt plaats op basis van onderlinge afspraken. De leerplichtfunctie wordt lokaal uitgevoerd. Twee gemeenten hebben ervoor gekozen taken over te dragen aan een buurgemeente.

De rol en taken van de leerplichtambtenaar kunnen per gemeente verschillen. In de kleinere gemeenten is de leerplichtambtenaar vaak belast met beleid en uitvoering. De medewerker heeft naast leerplicht meestal nog andere taken. Rondom bijvoorbeeld de thema's welzijn, jeugd en veiligheid heeft de leerplichtambtenaar een centrale functie. In grotere gemeenten is 'leerplichtambtenaar' een gespecialiseerde functie.

6.1.2 *Juridische context*

In dit scenario blijft de juridische context ongewijzigd.

6.1.3 *Formatie & personeel*

In de bestaande situatie blijven de leerplichtambtenaren werkzaam op de huidige werklocaties en blijft de functiewaardering ongewijzigd. Ter verbetering van de huidige taakuitvoering kan een aantal gemeenten, dat hier nu nog onder zit, ervoor kiezen de formatie op te trekken naar het niveau van de Ingrado richtlijn. De ambtelijke capaciteit blijft echter onder de verantwoordelijkheid van de eigen gemeente. Samenwerking heeft geen invloed op de formatie.

6.1.4 *ICT & huisvesting*

In de huidige situatie maakt iedere gemeente gebruik van een eigen systeem voor de leerplicht administratie. Elke leerplichtambtenaar heeft een werkplek in het gemeentehuis in de eigen gemeente.

6.1.5 *Financiën*

De samenwerking heeft geen (directe) financiële consequenties voor de gemeenten. Individuele gemeenten dienen bij dit scenario zelf de afweging te maken tussen kosten en baten.

6.1.6 *Overlegstructuren en ketensamenwerking*

In de huidige situatie zijn gemeenteoverstijgende afspraken over eenduidige communicatie en handhaving kwetsbaar. Een meerderheid van de onderwijsinstellingen en ketenpartners heeft juist als verbeterpunt aangegeven dat gemeenten meer eenduidig en consequent kunnen optreden.

6.2 Scenario dienstverleningsconcept (centrale administratie)

Binnen het dienstverleningsconcept verleent een centrumgemeente of openbaar lichaam (de dienstverlener) diensten aan de omliggende gemeenten (de inkopende gemeenten). In dit scenario wordt uitgegaan van een regionale leerplicht- en RMC administratie die is geplaatst bij de centrumgemeente. De centrumgemeente voert de taken uit binnen de met haar overeengekomen kaders.

6.2.1 *Taken & organisatie*

De deelnemende gemeenten mandateren de taken met betrekking tot de leerplicht- en RMC administratie naar de dienstverlener (centrumgemeente of openbaar lichaam). Het bij elkaar brengen van de uitvoerende administratieve taken creëert tevens één aanspreekpunt op het gebied van gegevenslevering.

Indien alleen de administratieve taken gecentraliseerd worden, dan blijft de leerplicht en RMC uitvoering verder zoals hij is. Echter, de manier van administreren is leidend voor de manier waarop werkprocessen worden uitgevoerd en rapportage plaatsvindt. Dat betekent dat er regionaal overeenstemming bereikt dient te worden over de werkprocessen en inrichting van de administratie. Dit vergt goed overleg en bereidheid voor het bereiken van overeenstemming.

6.2.2 *Juridische context*

Indien slechts een deel van de leerplichttaken wordt overgedragen is altijd sprake van mandaat. Delegatie is pas een optie als de gehele set taken en verantwoordelijkheden wordt overgedragen.

6.2.3 *Formatie & personeel*

Bij het dienstverleningsconcept is uitgegaan van een centrale leerplicht- en RMC administratie. Voor de uitvoering zijn medewerkers nodig. Door het toepassen van de Ingrado formatierichtlijn (1 FTE leerplichtfunctie op 3800 leerplichtigen, waarbij 25% van de leerplichtfunctie voor administratie is bedoeld) is een inschatting te maken van de benodigde administratie-capaciteit in de regio Arnhem. Daarbij is de ervaring elders in het land dat bij regionalisering ten op zichte van de formatierichtlijn de administratie 20% efficiënter ingericht kan worden. Indien op deze wijze de formatie voor de leerplichtadministratie bepaald wordt, dan bedraagt deze 4,27 FTE. Tevens is er 0,85 FTE benodigd voor het applicatiebeheer.

Indien deelgenomen wordt aan de centrale administratie, dan worden de administratieve taken overgedragen aan de centrale organisatie. Dit geldt ook voor het RMC. Omdat zij nu ook een regionale administratie voert blijft de formatie voor de administratie van het RMC gehandhaafd op het huidige niveau.

6.2.4 *ICT*

Indien er een centrale leerplicht- en RMC administratie gerealiseerd wordt, dan dient deze plaatsonafhankelijk te werken (webbased of webenabled). In dit scenario worden de taken van de leerplichtambtenaren lokaal uitgevoerd en moeten zij vanaf hun werkplek kunnen werken in de administratie. Daarbij valt er nog meer voordeel te behalen op dit punt door de administratie vanaf elke plek via het internet te kunnen benaderen, zodat bijvoorbeeld op onderwijsinstellingen, onderweg of thuis gewerkt kan worden. Op deze wijze kan het werk efficiënter georganiseerd worden.

Voor het opslaan, bewerken en bewaren van persoonsgegevens geldt bij mandatering van leerplicht- en RMC taken de binnengemeentelijke afnemersindicatie. Dit betekent dat er geen aparte autorisatie van het agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) nodig is voor het verkrijgen van persoonsgegevens, waardoor de implementatietijd voor het inrichten van de leerplicht- en RMC administratie korter is. Het houdt ook in dat er per gemeente geregeld dient te worden dat bepaalde personen toegang tot gegevens verkrijgen. De informatie uit de GBA dient vervolgens per gemeente te worden verzameld. Voor het verkrijgen van informatie uit de GBA moeten per gemeente afspraken gemaakt worden en er moet geregeld worden welke personen voor deze gegevens geautoriseerd zijn. Naast het formeel (juridische) regelwerk kost dit ook in de uitvoering veel tijd en aandacht aangezien de GBA-informatie per gemeente dient te worden verzameld.

6.2.5 Uitvoering

In het dienstverleningsconcept worden alleen deeltaken regionaal uitgevoerd. Uitgangspunt is dat medewerkers altijd een werkplek nodig hebben, of dat nu lokaal is of regionaal op een andere locatie. De impact van dit concept op huisvesting is echter duidelijk minder groot dan bij een RBL aangezien het slechts om deeltaken gaat die gezamenlijk worden uitgevoerd.

6.2.6 Financiën

De kosten voor dit scenario worden met name bepaald door:

- de structurele loonkosten voor administratie en applicatiebeheer;
- de bijbehorende uitvoeringskosten, zoals huisvesting, kantoorinrichting, generieke ICT etc;
- de structurele kosten voor het gebruiken van de leerplicht- en RMC administratie (software);
- de eenmalige kosten voor aankoop en ingebruikname van een leerplicht- en RMC administratie (de soft- en hardware).

Naast de kosten voor het inrichten en voeren van een centrale administratie kunnen er frictiekosten ontstaan. Frictiekosten kunnen ontstaan door het onttrekken van een (deel)functie uit de gemeentelijke organisatie. Frictiekosten zijn specifiek per gemeente en voordat een samenwerking wordt aangegaan dient afgesproken te worden of deze kosten regionaal verrekend kunnen worden.

De gezamenlijke kosten voor het voeren van een centrale leerplicht- en RMC administratie dienen over de gemeenten verdeeld te worden. Hiervoor is een verdeelsleutel nodig die recht doet aan de verschillen tussen de gemeenten. Voorbeelden van verdeelsleutels die elders toegepast worden, zijn:

- het aantal inwoners tussen 5 en 18 jaar (leerplicht) en 18 en 23 jaar (RMC);
- de feitelijke verzuimproblematiek.

Dekking van de kosten voor deelname aan de regionale administratie komt voort uit:

- het structurele regionale RMC en kwalificatieplichtmiddelen;
- de structurele gemeentelijke bijdragen vanuit gemeentefonds of andere budgetten;
- nog niet bestede RMC- en kwalificatieplichtmiddelen.

6.2.7 Overlegstructuren en ketensamenwerking

Dit scenario heeft geen directe impact op deelname aan en/of verandering van overlegstructuren en ketensamenwerking, tenzij er maatwerk afgesproken wordt op deze taken.

6.3 Scenario Regionaal Bureau Leerplicht en RMC

6.3.1 Taken & organisatie

Een RBL kan op 3 verschillende (juridische) manieren worden gerealiseerd:

1. via delegatie aan een openbaar lichaam;
2. via mandatering aan een openbaar lichaam;
3. via mandatering aan een centrumgemeente.

Ad 1: In deze samenwerkingsvorm is sprake van totale overdracht van taken en bevoegdheden aan een openbaar lichaam op basis van een WGR. Dit is de meest vergaande vorm in de zin van overdracht van bevoegdheden. Er is één centrale organisatie voor de uitvoering van taken op het gebied van leerplicht en RMC. De deelnemende gemeenten zijn niet langer verantwoordelijk als besluitvormend of beslissend orgaan.

Ad 2: Regionaal samenwerken in deze vorm betekent dat alle taken worden overgedragen aan een openbaar lichaam. Op grond van artikel 8 lid 3 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) kunnen taken en bevoegdheden worden gemandateerd aan een openbaar lichaam. Aansluiten bij een bestaande regionale samenwerking in een openbaar lichaam is in dit geval de beste optie, aangezien het een te beperkt taakgebied betreft om een eigen organisatie voor op te richten. In de regio Arnhem is er de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij de regionale samenwerking HGM (Hulpverlening Gelderland Midden).

Ad 3: Regionaal samenwerken in deze vorm betekent dat alle taken en bevoegdheden worden overgedragen aan één van de gemeenten: de centrumgemeente. Op grond van artikel 8 lid 3 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) kunnen taken en bevoegdheden worden gemandateerd aan een centrumgemeente. Deze gemeente beschikt zelf al over deze taken en bevoegdheden en die taken en bevoegdheden worden uitgebreid met die van de deelnemende gemeenten.

Bij het inrichten van een Regionaal Bureau Leerplicht- en RMC bij één centrale organisatie ontstaat één team voor de uitvoering van de overgedragen taken, welke gepositioneerd wordt binnen de structuur van de uitvoerende organisatie. In verband met de lokale herkenbaarheid en binding en de uitgestrektheid van de regio (voorkomen van lange reistijden voor de medewerkers en cliënten) kunnen bij andere gemeenten sublocaties worden ingericht, van waaruit medewerkers hun taken uitvoeren. Gesprekken met jongeren en ouders kunnen op locatie bij de woongemeente worden uitgevoerd.

6.3.2 Juridische context

In het geval van delegatie kunnen bestuurders van gemeenten niet meer direct invloed uitoefenen op beleid en uitvoering. Wel kunnen zij via het bestuur van het openbare lichaam invloed uitoefenen. Rechtsbescherming bij zaken van beroep en bezwaar, bij klachten en bij het opslaan, bewerken en bewaren van persoonsgegevens dient afzonderlijk te worden geregeld. Gemeenten die taken mandateren blijven, in tegenstelling tot de situatie bij delegatie, eindverantwoordelijk. Zij besteden taken uit aan de centrale organisatie.

6.3.3 Formatie & personeel

Om de leerplichtformatie te bepalen kunnen verschillende richtingen gevolgd worden. Hieronder staan in 3 tabellen de mogelijkheden toegelicht. Er wordt in de varianten steeds gesproken over de leerplichtformatie. De formatie voor het RMC en Team VSV zijn niet meegenomen als variabele. Hiervoor zijn drie redenen. De eerste reden betreft de huidige werkwijze: deze is reeds regionaal en daarom al afgestemd op samenwerking. Daarnaast blijkt dat de geïnterviewden in het algemeen tevreden zijn met de huidige organisatie en werkwijze van RMC en Team VSV, er is geen reden geconstateerd voor wijzigingen in de huidige aanpak. Tot slot is er voor deze taak geen actuele (formatie)richtlijn die op een goede manier als richtinggevend beschouwd kan worden zoals voor de leerplichtfunctie wel het geval is.

Van de opgenomen tabellen beschrijft de eerste de Ingrado-formatierichtlijn voor de leerplichtfunctie. Op basis van de richtlijn geldt voor de regio Arnhem een benodigde formatie van 16,3 FTE. De richtlijn is gebaseerd op de situatie voor een gemiddelde gemeente in Nederland. De problematiek in de gemeente Arnhem wijkt echter ver af van het landelijke gemiddelde. Dit geldt ook voor het ambitieniveau dat zowel in de gemeente Arnhem als in een aantal regio-gemeenten wordt nagestreefd met de leerplichtfunctie. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot recente investering in uitbreiding van de leerplichtformatie. Ondanks de efficiencyvoordelen die bereikt kunnen worden door samenwerking zou een aanpassing naar de formatierichtlijn voor veel gemeenten een stap terug in plaats van een stap voorwaarts betekenen. De onderstaande tabel beschrijft de formatie volgens de formatierichtlijn.

Formatie leerplichtfunctie RBL bij hanteren formatie-richtlijn (exc. formatie RMC/Team VSV)			
Gemeente	Bestaande formatie	Formatie richtlijn	Totale RBL formatie
Arnhem	10,46	5,2	5,2
Duiven/Westervoort	1,94	2,1	2,1
Lingewaard	2,14	2,0	2,0
Overbetuwe	3,50	2,2	2,2
Renkum	1,43	1,3	1,3
Rheden/Rozendaal	2,38	1,7	1,7
Rijnwaarden	0,23	0,5	0,5
Zevenaar	1,24	1,3	1,3
Totaal	23,32	16,3	16,3

Uitgangspunt van de onderstaande tabel is dat gemeenten bijdragen aan het RBL op tenminste het niveau van de Ingrado formatie-richtlijn en daarnaast aanvullende diensten kunnen inkopen om hun specifieke problematiek of ambities te beantwoorden. Het volume van de bestaande formatie blijft gehandhaafd.

Formatie leerplichtfunctie RBL bij hanteren formatie-richtlijn + inkoop diensten lokale situatie (exc. formatie RMC/Team VSV)				
Gemeente	Bestaande formatie	Formatie richtlijn	Inkoop extra diensten	Totale RBL formatie
Arnhem	10,46	5,2	5,26	10,46
Duiven/Westervoort	1,94	2,1		1,94
Lingewaard	2,14	2,0	0,14	2,14
Overbetuwe	3,50	2,2	1,30	3,50
Renkum	1,43	1,3	0,13	1,43
Rheden/Rozendaal	2,38	1,7	0,68	2,38
Rijnwaarden	0,23	0,5		0,23
Zevenaar	1,24	1,3		1,24
Totaal	23,32	16,3	7,51	23,32

Als derde variant kan de realisatie van een RBL gezien worden als het moment dat gemeenten het belang van leerplicht benadrukken en nog meer focus leggen op dit thema. Een aantal gemeenten heeft deze focus al langere tijd, wat bijvoorbeeld blijkt uit een formatie die boven de richtlijn ligt. Binnen deze variant worden alle gemeenten uitgenodigd een bijdrage te leveren aan het RBL die en factor boven de Ingrado-richtlijn ligt (in dit voorbeeld; regio-gemeenten factor 16%, gemeente Arnhem factor 40%). Met de basisformatie die hiermee kan worden aangetrokken is het mogelijk huidige uitvoeringsniveau te handhaven. Tevens is hierbij ruimte voor een kwaliteitsslag als gevolg van de regionalisering. Een aantal gemeenten kan er nog steeds voor kiezen extra diensten in te kopen, om lokaal specifieke extra taken te realiseren.

Formatie leerplichtfunctie RBL bij hanteren <u>plusvariant</u> formatie-richtlijn + inkoop diensten lokale situatie (exc. formatie RMC/Team VSV)					
Gemeente	Bestaande formatie	Formatie richtlijn	Basisformatie RBL	Inkoop extra diensten	Totale RBL formatie
Arnhem	10,46	5,2	7,28	3,18	10,46
Duiven/Westervoort	1,94	2,1	2,44		2,44
Lingewaard	2,14	2,0	2,32		2,32
Overbetuwe	3,50	2,2	2,55	0,95	3,5
Renkum	1,43	1,3	1,51		1,51
Rheden/Rozendaal	2,38	1,7	1,97	0,41	2,38
Rijnwaarden	0,23	0,5	0,58		0,58
Zevenaar	1,24	1,3	1,51		1,51
Totaal	23,32	16,3	20,16	4,54	24,7

Bij het overdragen van alle taken en bevoegdheden aan het RBL worden in beide varianten (mandaatregeling en delegatie) FTE's overgedragen aan de centrumgemeente of het openbaar lichaam. Het vraagstuk van lokale binding kan worden ondervangen door binnen de centrale organisatie te kiezen voor een subregionale taakuitvoering in geclusterde teams. Daarmee kan de lokale binding grotendeels behouden blijven. Daarnaast kan met de dienstverlenende organisatie afgesproken worden dat extra beleidswensen, bijvoorbeeld extra preventieve inzet, door het RBL altijd uitgevoerd kan worden tegen meerkosten. Hiermee kan de beleidsvrijheid behouden blijven.

6.3.4 ICT

Delegatie aan een openbaar lichaam

Het RBL (het openbaar lichaam) wordt door het BPR voor het verkrijgen van gegevens uit de GBA aangemerkt als een buitengemeentelijke afnemer en moet daartoe door het BPR worden geautoriseerd. Dit heeft gevolgen voor het inrichten van de ICT en het recht op het verkrijgen en de samenstelling van de persoonsgegevens. Er is sprake van een langere implementatietijd voor het inrichten van de leerplicht- en RMC administratie.

Mandatering aan openbaar lichaam of centrumgemeente

Bij mandatering van taken geldt het binnengemeentelijke afnemerschap zoals beschreven in paragraaf 6.2.4.

6.3.5 Uitvoering

Bij een RBL is het gebruikelijk dat er een centraal kantoor dienst doet als uitvalsbasis. Aangezien de uitvoering van taken idealiter (sub)regionaal plaatsvindt, dient voor huisvesting te worden gezorgd op de sublocaties (gemeentehuis, scholen).

6.3.6 Financiën

De kosten voor dit scenario worden met name bepaald door:

- de structurele loonkosten voor coördinatie, beleid, leerplichtambtenaar, administratie en applicatiebeheer;
- de structurele kosten voor Team VSV + RMC;
- de bijbehorende uitvoeringskosten voor leerplicht en Team VSV, zoals huisvesting, kantoorinrichting, generieke ICT etc;
- de structurele kosten voor het gebruiken van de leerplicht- en RMC administratie (software);
- de eenmalige kosten voor aankoop en ingebruikname van een leerplicht- en RMC administratie (de soft- en hardware).

In dit scenario geldt dezelfde redenering over frictiekosten, de te kiezen verdeelsleutel en de mogelijke dekking van de kosten als in het vorige scenario (zie paragraaf 6.2.6). Als aanvulling op de mogelijke dekking kan het inkopen van extra dienstverlening worden gezien als extra bijdrage aan de regionale organisatie.

6.3.7 Overlegstructuren en ketensamenwerking

De uniformiteit in wijze van taakuitvoering neemt toe, aangezien in de gehele regio de werkzaamheden op dezelfde wijze worden uitgevoerd. Binnen de gehele regio worden scholen, leerlingen en hun ouders/verzorgers op dezelfde wijze benaderd en behandeld, hetgeen rechtsgelijkheid waarborgt. De continuïteit van de werkzaamheden is bijna optimaal gewaarborgd, aangezien het grotere team ervoor zorgt dat werkzaamheden bij ziekte, vakantie en andere calamiteiten kunnen worden overgenomen.

7 CONCLUSIE

7.1 Haalbaarheid van de drie scenario's

In voorgaande hoofdstukken zijn drie verschillende scenario's voor regionale samenwerking beschreven. Daarnaast zijn in het onderzoek kansen en bedreigingen van regionale samenwerking opgenomen die zijn genoemd door de tien gemeenten, onderwijsinstellingen en overige partners in de regio. Geïnterviewden zien meer kansen dan bedreigingen. Vooral de onderwijsinstellingen en overige instanties onderstrepen de meerwaarde die kan ontstaan met regionalisering. Voor het basisonderwijs geldt dit in mindere mate. Gemeenten, vooral de beleidsmedewerkers en hoofden, zijn eerder geneigd ook naar de risico's te kijken die regionalisering met zich mee kan brengen. De strekking van de gevoerde gesprekken is dat de kansen die samenwerking biedt belangrijk genoeg zijn en opgepakt moeten worden. Over de huidige regionale uitvoering van de kwalificatieplicht en RMC zijn de geïnterviewden tevreden.

Het thema regionalisering van leerplicht en RMC heeft urgentie omdat de huidige manier van werken niet optimaal is. Meerdere partijen willen ook al langere tijd een besluit nemen over het thema regionalisering. Als deze keuze wordt uitgesteld lijkt het niet waarschijnlijk dat daarmee ook de aandacht voor dit onderwerp verdwijnt en zal het als thema op de agenda blijven terugkeren.

Hoe de verschillende scenario's zich ten opzichte van elkaar verhouden, is in de onderstaande tabel samengevat. De door de betrokkenen aangegeven kansen en bedreigingen en overige aspecten van de scenario's zijn tegen het licht gehouden. De toegevoegde waarden bij regionale samenwerking van de verschillende scenario's worden met elkaar vergeleken, het gaat niet om een absolute score. Lokaal zullen sommige toegevoegde waarden van meer of minder belang zijn.

Toegevoegde waarde	Huidige situatie Regionale afstemming	Dienstverlenings concept	RBL via delegatie aan openbaar lichaam	RBL, via mandaat aan openbaar lichaam	RBL via mandaat aan centrumbestuur
Legenda:					
- Negatief effect (0)					
+/- Neutraal (0)					
+ Positief effect (1)					
++ Sterk positief effect (2)					
Continuïteit	-	+	++	++	++
Behoud lokale binding	++	+	+/-	+/-	+/-
Uniformiteit	-	+/-	++	+	+
Relatie met het onderwijs	+/-	+/-	+	+	+
Sterke partners	-	+/-	++	++	+
Financiën	+/-	+	+	+	+
Aansluiting leerplicht + RMC	-	+	++	++	+
Verslaglegging / Rapportage	+/-	+	++	++	++
Deskundigheidsbevordering	-	+/-	++	++	++
Invloed op beleid / uitvoering (lokaal)	++	+/-	-	+/-	+/-
Samenwerking flexibel maar niet vrijblijvend	-	+/-	++	++	++
Rechtsgelijkheid leerplichtuitvoering	-	+	++	++	++
Efficiëntere taakuitvoering / overlegsituaties	-	+	+	+	+
Verbetering van de wederzijdse bereikbaarheid met scholen, ouders en ketenpartners	-	+	++	++	++
Toegang tot (digitale) persoonsgegevens / gegevensverwerking en privacy	-	+	++	+	+
Samenwerking geformaliseerd	-	+	++	+	+
Een streefpercentage van 0% verzuim voor de gehele regio	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
Organisatorisch regelwerk / voorwaarden	+/-	-	+	-	-

7.1.1 Regionale afstemming (huidige situatie)

Het voortzetten van de huidige manier van werken met daarbij een aantal aanvullende regionale afspraken geeft slechts een gedeeltelijke impuls aan de kwaliteit van de dienstverlening. Het grootste nadeel van dit scenario is de vrijheid van handelen. De samenwerking houdt hierdoor een vrijblijvend karakter en échte afstemming komt minder snel tot stand. De samenwerking is niet geformaliseerd en er zijn weinig centrale sturingsmogelijkheden. Een ander nadeel dat bij afwezigheid van medewerkers (ziekte, verlof, vacature) de continuïteit van de leerplichtfunctie niet voldoende gewaarborgd. Juist door onder andere deze aspecten wordt overwogen om regionale samenwerking uit te breiden.

Als door de regio gekozen wordt de huidige situatie te continueren, dan kan met enkele aanpassingen de regionale samenwerking worden verbeterd. Mogelijkheden daarvoor zijn:

- het op peil brengen van de minimum formatiesterkte volgens de Ingrado-richtlijn
- het maken van afspraken in een convenant
- een gezamenlijke ambtsinstructie en
- een regionaal verzuimprotocol met onderwijsinstellingen.

De leerplichtambtenaren, kwalificatieplichtambtenaren en Team VSV blijven afzonderlijke eenheden. Voor wat betreft overige punten waarop meerwaarde kan worden gerealiseerd heeft deze vorm van samenwerking slechts beperkte mogelijkheden.

7.1.2 Dienstverleningsconcept (regionale administratie)

Door samenwerking te organiseren binnen een dienstverleningsconcept wordt de dienstverlening versterkt. Vanuit de centrale administratie wordt meer eenheid gebracht in administratie, management-informatie en werkprocessen. Voorwaarde is wel dat er goede afspraken worden gemaakt over afstemming en verantwoordelijkheden. Dit concept heeft als voordeel dat de lokale verantwoordelijkheid en binding blijven bestaan. Bij taakoverdracht van de administratie aan een centrumgemeente of een openbaar lichaam worden de (overige) leerplichttaken lokaal uitgevoerd. De leerplichtambtenaren blijven dus fysiek in de eigen gemeente aanwezig. Daarnaast levert dit scenario ten opzichte van de huidige situatie een kostenvoordeel op, door efficiencywinst en besparing op ICT.

Naast het overdragen van de administratieve taken, kunnen gemeenten individueel nadere afspraken maken met de regio/centrumgemeente om extra taken te laten uitvoeren. Gemeenten kunnen daarvoor extra diensten bij de regio/centrumgemeente inkopen. Als naast de administratie na verloop van tijd ook andere taken worden overgedragen kan dit scenario beschouwd worden als een groeimodel naar een Regionaal Bureau Leerplicht en RMC.

- Er ontstaat beperkte uniformiteit in de werkwijze
- De continuïteit wordt niet geheel gewaarborgd
- De sturingsrelatie is complex. Er moet afstemming plaatsvinden op het gebied van werkprocessen en administratieve inrichting, terwijl de gebruikers van de administratie niet eenduidig worden aangestuurd en verschillende eisen kunnen hebben. Daarbij bestaat een wederzijdse afhankelijkheid wat afbreukrisico geeft
- De invoering van een gezamenlijke leerplicht- en RMC-administratie vraagt ten opzichte van het (zichtbare) resultaat dat bereikt wordt een forse tijdsinvestering.
- De bevoegdheden van leerplichtambtenaren en de toegang tot digitale gegevens (GBA) moet formeel geregeld worden. Dit is uitvoerbaar, maar is wel een gegeven om rekening mee te houden.

7.1.3 Regionaal Bureau Leerplicht en RMC

De voordelen van regionale samenwerking komen het meest tot uiting als wordt gekozen voor een RBL. Continuïteit, professionalisering en eenduidigheid zijn in het onderzoek als belangrijkste kansen genoemd. De continuïteit van de leerplichtfunctie wordt door schaalvergroting en regionale standaardisatie van de ingezette formatie geoptimaliseerd. Dit biedt meer zekerheid dat jongeren, ouders en ketenpartners op elk moment de benodigde

ondersteuning kunnen ontvangen en iemand kunnen bereiken. Daarnaast biedt een RBL mogelijkheden voor professionalisering door het delen van ervaring, het gezamenlijk bepalen van de benodigde werkwijze en de mogelijkheid van specialisatie. De eenduidigheid van de werkwijze wordt gewaarborgd door één team met voldoende formatie en centrale aansturing. Dit scenario is ten opzichte van de huidige situatie goedkoper, gezien de efficiëncywinst en de besparing op ICT.

Verlies van lokale aansluiting en van huidige contacten, bureaucratisering en vestiging op één locatie worden als belangrijkste bedreigingen gezien van regionalisering. Elders in Nederland zijn RBL's zo ingericht dat deze bedreigingen ondervangen worden door het kiezen van een passende organisatiewijze en het maken van de juiste afspraken. Voorbeelden van de gekozen oplossingsrichtingen zijn:

- gesprekken met jongeren en ouders worden gevoerd op onderwijsinstellingen of bij de woongemeente;
- er kan deelgenomen worden aan interne overleggen bij de gemeenten;
- huidige contactpersonen kunnen zoveel mogelijk behouden blijven zodat netwerken en samenwerking in stand blijven;
- er kunnen lokaal herkenbare teams geformeerd worden die een (kleine) subregio bedienen waardoor de afstanden beperkt blijven;
- beleidsvrijheid kan worden behouden door het bieden van de mogelijkheid tot het inkopen van maatwerk per gemeente.

De genoemde bedreigingen kunnen bij het uitwerken van een gedragen vorm van regionale samenwerking grotendeels kunnen worden weggenomen. Een mogelijk hulpmiddel hierbij kan zijn het bezoeken van regio's die voor een specifieke organisatiewijze gekozen hebben.

Er zijn drie vormen van het scenario RBL beschreven aan de hand van de juridische mogelijkheden en keuzes voor de uitvoeringsorganisatie. In de regio Arnhem is geen (passend) uitvoeringsorgaan van een WGR beschikbaar en de oprichting van een openbaar lichaam voor een kleine deeltaak zoals leerplicht is relatief duur. Daarom wordt geadviseerd om te kiezen voor een centrumgemeente. Omdat de lokale verantwoordelijkheid en betrokkenheid van belang zijn, lijkt de optie voor het mandateren van taken de beste.

7.2 Conclusie

Er bestaat draagvlak om de huidige situatie te optimaliseren en de samenwerking te intensiveren in het belang van de jongeren. De tabel met gewenste toegevoegde waarde geeft duidelijk aan dat de meeste toegevoegde waarde valt te behalen in een Regionaal Bureau Leerplicht en RMC. De conclusie is dat het realiseren van een Regionaal Bureau Leerplicht- en RMC op basis van mandaat aan een centrumgemeente het meest wenselijke en haalbare scenario is. Hierbij is rekening gehouden met de uitdrukkelijke wens van bestuurders en uitvoerders om aandacht te hebben voor de lokale verantwoordelijkheid en betrokkenheid en de afwezigheid van een passend regionaal openbaar lichaam. De lokale herkenbaarheid en aanwezigheid van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders kan gegarandeerd worden, door een passende uitvoering te organiseren. De verwachting is dat het RBL vrijwel kostenneutraal kan worden gerealiseerd, als alle budgetten (formatie, ondersteuning, ICT) worden vrijgemaakt. Personeel is de belangrijkste kostenpost. In veel gemeenten is al geïnvesteerd in de formatie van de leerplichtfunctie. Daarom volstaat voor de meeste gemeenten het huidige investeringsniveau bij de oprichting van een RBL. Voor de initiële (implementatie)kosten kan gekeken worden naar de nog niet bestede middelen voor de kwalificatieplicht.

8 BESLUITVORMING & IMPLEMENTATIE

8.1 Bepalen en uitwerken gewenste scenario

Het bestuur van het GRO komt tot een advies over het meest gewenste scenario. Een van de scenario's wordt bij voorkeur geconcretiseerd in een uitgewerkt voorstel voor een in te voeren scenario. Onderdeel van de uitwerking is de beantwoording van concrete vragen zoals: wat zijn de kosten om te participeren in de samenwerking, hoe is de bestuurlijke inbedding en waar worden de medewerkers gehuisvest.

Het uitgewerkte voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de afzonderlijke gemeenten.

Gezien de complexiteit van de te beantwoorden vragen en noodzaak om draagvlak te behouden wordt bij de uitwerking van een scenario vaak gewerkt met een projectstructuur. Voor specifieke thema's worden werkgroepen ingericht om specialistische informatie te verzamelen en analyseren. De doorlooptijd van de uitwerking van een bepaald scenario (vanaf het moment waarop de werkgroepen worden opgericht tot oplevering van de eindrapportage) is naar verwachting 6 maanden.

8.2 Gemeentelijke besluitvorming

Als er een uitgewerkt scenario is afgestemd dient iedere gemeente afzonderlijk te besluiten over deelneming. Afhankelijk van het te nemen besluit betreft dit het College en eventueel de Raad. De inschatting is dat vanaf het moment dat het voorstel is verspreid het besluitvormingstraject bij de gemeenten 4 maanden duurt.

8.3 Implementatie en bijbehorende taken

Wanneer besloten wordt om één scenario verder door te ontwikkelen zullen verschillende taken moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van het gekozen scenario kan de doorlooptijd variëren. Een realistische termijn van besluit tot start van een nieuw scenario (dienstverlening/RBL) bedraagt 9 tot 12 maanden. De doorlooptijd van verdere ontwikkeling van de bestaande situatie is afhankelijk van de beleidslijnen en prioriteiten die daarbij gekozen worden.

Projectorganisatie

Naarmate een complexer scenario wordt gekozen moet een projectorganisatie toezien op een juiste implementatie. De projectorganisatie bestaat tenminste uit een kwartiermaker/programma directeur. Aan de hand van een implementatieplan voert hij zijn taken uit. Vaak wordt een kwartiermaker ondersteund door een ambtelijke projectgroep en een bestuurlijke stuurgroep. Eventueel kunnen er een aantal taakgroepen worden opgericht om te ondersteunen op specifieke thema's. Voorbeelden zijn het ondersteunen bij het opstellen van de werkprocesbeschrijving en zaken uit te zoeken op het gebied van personeelszaken.

Samenwerkingsovereenkomst

Het besluit tot een samenwerkingsvorm dient te bestaan uit of gevolgd te worden door een samenwerkingsovereenkomst.

Begroting

Afhankelijk van in hoeverre er al duidelijkheid bestaat over de kosten van een scenario dient er nog meer of minder aandacht te worden besteed aan de begroting.

Organisatiestructuur

Die vraag hoe de nieuwe organisatie en bestuurlijke inbedding eruit ziet dient beantwoord te worden. Welke functies heeft de nieuwe organisatie (leiding, coördinatie, beleid, consultants, ondersteuning), welke hiërarchische verhoudingen zijn van toepassing? Hoe ziet de planning & control cyclus eruit, hoe en aan wie wordt verantwoord?

Medewerkers

De gevolgen voor het personeel (arbeidsrechtelijk, arbeidsvoorwaarden, salaris) dienen inzichtelijk te worden gemaakt.

Werkprocessen

De taakuitvoering en werkwijze van het scenario dienen duidelijk beschreven te worden.

Aanbesteding en implementatie leerplicht en RMC-administratiesysteem

De aanbesteding en implementatie van een administratiesysteem moet georganiseerd worden.

Juridische aspecten

Verschillende taken vragen aandacht vanuit een juridische invalshoek. Onder andere de aanbestedingen (ICT), uitwisseling van persoonsgegevens, arbeidsrechtelijke zaken en situatie rondom bezwaar en beroep.

Huisvesting

Er moeten afspraken gemaakt worden over de locaties van waaruit gewerkt wordt.

Communicatie

Nieuwe ontwikkelingen moeten nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht bij de gemeenten, onderwijsinstellingen en overige organisaties. Binnen een scenario moeten een huisstijl, website, briefpapier, sjablonen etc ontworpen worden.

BIJLAGE 1: INTERVIEWVRAGEN

Topiclist vragenronde gemeenten

Uitgangssituatie

1. Welke formatie kent uw organisatie voor de taken LPA/consulent, administratie, applicatiebeheer, beleid en aansturing?
2. Welke kosten begroot uw organisatie voor de formatie, applicatie en overige kosten?
3. Kunt u middels het jaarverslag of een afschrift van de Cfi-opgave een toelichting geven op het aantal meldingen dat de afgelopen twee schooljaren (2007/2008 – 2008/2009) is gedaan?
4. Met betrekking tot de applicaties gelden de volgende vragen:
 - Wat is de naam van de applicatie die gebruikt wordt?
 - Is de applicatie gekoppeld aan het GBA (NAW gegevens van de doelgroep worden automatisch verwerkt in de applicatie)?
 - Hoeveel jongeren staan er in de applicatie (Leerplicht 5 tot 18 jaar)/ (RMC 18 tot 23 jaar);
 - Correspondeert dit met het aantal jongeren in het GBA binnen dezelfde leeftijdsgroep?
 - Is de applicatie gekoppeld aan BRON (Wijzigingen in BRON worden periodiek verwerkt in de applicatie) / (Hoe functioneert het IB-verzuimloket)?

Regionalisering

5. Wat stelt uw organisatie zich voor bij regionalisering van de leerplicht / Team VSV?
6. Welke voordelen verwacht uw organisatie van regionalisering van de leerplicht / Team VSV?
7. Welke eventuele bedreigingen ziet uw organisatie met betrekking tot de regionalisering van de leerplicht / Team VSV?

Topiclijst vragenronde onderwijsinstellingen en overige instanties

Samenwerking met leerplicht en Team VSV

1. Op welke manier heeft uw organisatie op dit moment te maken met leerplicht / Team VSV?
2. Hoe ervaart uw organisatie de bestaande samenwerking met leerplicht / Team VSV. Welke zaken gaan goed en wat kan beter?
3. Ervaart uw organisatie verschillen in de manier waarop de regionale gemeenten uitvoering geven aan de leerplicht? Wat heeft dat tot gevolg?
4. Wat vindt uw organisatie de belangrijkste taak voor leerplicht / Team VSV?
5. Is de uitvoering van deze taken naar het oordeel van uw organisatie op dit moment voldoende geborgd? Waarom wel / waarom niet? Wat heeft dat tot gevolg?

Regionalisering

6. Wat stelt uw organisatie zich voor bij regionalisering van de leerplicht / Team VSV?
7. Welke voordelen verwacht uw organisatie van regionalisering van de leerplicht / Team VSV?
8. Welke eventuele bedreigingen ziet uw organisatie met betrekking tot de regionalisering van de leerplicht / Team VSV?

BIJLAGE 2: GEÏNTERVIEWDE PERSONEN

Gemeente	Naam (39 personen)	Functie
Arnhem	De heer G. Hoeffnagel	Wethouder
Arnhem	De heer M. Theunissen	Leerplichtambtenaar
Arnhem	De heer B. Klein Breteler	Leerplicht ambtenaar
Arnhem	De heer T. van den Hoven	Beleidsmedewerker/ RMC coördinator
Arnhem	De heer J. Baron	Afdelingshoofd Leerlingzaken
Arnhem	Mevrouw F. Schilling	Kwalificatieplichtambtenaar (regio)
Arnhem	Mevrouw S. van Son	Kwalificatieplichtambtenaar (regio)
Arnhem	Mevrouw P. Maréchal	Leerplichtambtenaar
Team VSV	Mevrouw R. de Rijk	Manager Team VSV
Team VSV	Mevrouw H. Schuurman	Loopbaanadviseur
Team VSV	Mevr. A. van den Bosch	Psycholoog
Duiven	Mevrouw A. van Delzen	Leerplichtambtenaar
Duiven	De heer C. van de Water	Wethouder onderwijs
Duiven	De heer P. Steerneman	Afdelingshoofd Onderwijs
Westervoort	Mevrouw N. Fowkes	Beleidsmedewerker
Westervoort	De heer J.P. Breunissen	Wethouder onderwijs
Lingewaard	De heer J. Joosten	Wethouder
Lingewaard	Mevrouw M. van Hensbergen	Leerplichtambtenaar
Lingewaard	Mevrouw M. van Diessen	Afdelingshoofd
Lingewaard	Mevrouw M. van Eijndhoven	Leerplichtambtenaar
Overbetuwe	De heer F. van Rooijen	Wethouder onderwijs
Overbetuwe	Mevrouw N. Zwiers	Beleidsmedewerker
Overbetuwe	Mevrouw N. van Est	Beleidsmedewerker
Overbetuwe	De heer R. Peters	Afdelingshoofd Onderwijs
Renkum	De heer P. Spitteler	Afdelingshoofd
Renkum	De heer W. Baars	Leerplichtambtenaar
Rheden	Mevrouw A. de Vries	Leerplichtambtenaar
Rheden	De heer G. Boerkamp	Leerplichtambtenaar
Rheden	De heer M. de Bruijn	Afdelingsmanager
Rheden	De heer J. Kock	Wethouder
Rheden	De heer P. Visser	Team Coördinator
Rijnwaarden	De heer Th. Schopman	Wethouder onderwijs
Rijnwaarden	Mevrouw P. Vaupell	Leerplichtambtenaar
Rozendaal	De heer H. Hoving	Wethouder
Rozendaal	Mevrouw M. Jansma	Beleidsmedewerker
Zevenaar	De heer J. Krosse	Afdelingshoofd Onderwijs
Zevenaar	De heer N. Wiendels	Wethouder onderwijs
Zevenaar	Mevrouw M. Loderus	Leerplichtambtenaar
Zevenaar	Mevrouw D. Gerritsen	Beleidsmedewerker

Gemeenten	LPA/Consulent	Beleid	Hoofd	Wethouder
Arnhem	5	1	1	1
Duiven	1		1	1
Lingewaard	2		1	1
Renkum	1		1	
Rheden	2		2	1
Rijnwaarden	1			1
Rozendaal		1		1
Overbetuwe	2		1	1
Westervoort		1		1
Zevenaar	1	1	1	1
Team VSV	2		1	
Totaal	17	4	9	9

Onderwijsinstelling	Naam (16 personen)	Functie
Rijn IJssel	De heer drs. J. Ramaker	Lid College van Bestuur
Rijn IJssel	De heer J. Gipmans	Projectleider Aanval op de uitval
ROC A12 locatie Velp	Mevrouw P. Selden-Bos	Locatiedirecteur
ROC A12 locatie Velp	Mevrouw M. Sluiter	Projectleider aanval op de uitval
Arentheem College	De heer A. de Graaff	Algemeen directeur
Arentheem College	De heer R. Herder	Locatiedirecteur
Quadraam	De heer L. Van Beek	Voorzitter College van Bestuur
Het Rhedens	De heer P. Zonderwijk	Locatiedirecteur
Overbetuwe College	De heer F. Coppens	Locatiedirecteur
De Onderwijsspecialisten	De heer. W. Ludeke	Voorzitter College van Bestuur
De Radar	De heer B. Gorseling	Lid centrale directie
Stichting Primair Onderwijs Delta	De heer L. Hilhorst	Lid College van Bestuur
De Basis	Mevrouw K. van Weegen	Algemeen directeur
Stichting confessioneel onderwijs r'ijssel	De heer P. Buhler	Bovenschools directeur
StisamO	Mevrouw Y. Smits	Algemeen directeur
Samenwerkingsverband VO Arnhem e.o.	De heer W. Habets	Directeur

Organisatie	Naam (14 personen)	Functie
Inspectie van het Onderwijs	De heer S. Kole	Inspecteur voortgezet onderwijs
Pactum	De heer J. Brinkman	Bestuurder
Pactum	Mevrouw S. Dinsbach	Sectormanager
Hulpverlening Gelderland Midden	Mevrouw J. Bezem	Hoofd jeugdgezondheidszorg
Hulpverlening Gelderland Midden	Mevrouw D. Wissink	(Interim) Operationeel Manager Zorgregie
Hulpverlening Gelderland Midden	Mevrouw S. van Noort	Beleidsmedewerker
Bureau Jeugdzorg Gelderland	Mevrouw E. Flaton	Regiomanager
Bureau Jeugdzorg Gelderland	Mevrouw F. Gheleynse	Teamleider jeugdreclassering
Bureau Jeugdzorg Gelderland	De heer B. Peeters	Medewerker jeugdreclassering
Openbaar Ministerie Arnhem	Mevrouw E. Köhne	Officier van Justitie
Halt Gelderland	Mevrouw Van der Lienden	Haltmedewerker
UWV-werkbedrijf, De Liemers	Mevrouw K. Geurts	Vestigingsmanager
Raad vd Kinderbescherming	Mevrouw S. Bakker	Casusregisseur
UWV werkbedrijf	De heer. J. Hof	Adjunct vestigingsmanager

BIJLAGE 3: INGRADO FORMATIERICHTLIJN

Gemeente	5/17	LP/KP	Adm	Beleid	Coord	Appl	Totaal
Arnhem	19.641	3,1	1,29	0,26	0,26	0,26	5,2
Duiven	5.141	0,8	0,34	0,07	0,07	0,07	1,4
Lingewaard	7.643	1,2	0,50	0,10	0,10	0,10	2,0
Overbetuwe	8.426	1,3	0,55	0,11	0,11	0,11	2,2
Renkum	4.772	0,8	0,31	0,06	0,06	0,06	1,3
Rheden	6.269	1,0	0,41	0,08	0,08	0,08	1,6
Rijnwaarden	1.836	0,3	0,12	0,02	0,02	0,02	0,5
Rozendaal	249	0,0	0,02	0,00	0,00	0,00	0,1
Westervoort	2.671	0,4	0,18	0,04	0,04	0,04	0,7
Zevenaar	4.883	0,8	0,32	0,06	0,06	0,06	1,3
Totaal	61.531	9,7	4,05	0,81	0,81	0,81	16,2

Gemeente	Totaal LP	Totaal LP KP	Richtlijn	Afwijking
Arnhem	9,30	10,46	5,2	5,26
Duiven/Westervoort	1,56	1,94	2,1	-0,16
Lingewaard	1,78	2,03	2,0	0,03
Overbetuwe	2,25	2,66	2,2	0,46
Renkum	1,20	1,43	1,3	0,13
Rheden/Rozendaal	2,06	2,38	1,7	0,68
Rijnwaarden	0,14	0,23	0,5	-0,27
Zevenaar	1	1,24	1,3	-0,06
Totaal	19,29	22,37	16,3	6,07

BIJLAGE 4: MELDINGEN

Totaal aantal meldingen (preventief, leerplicht, kwalificatieplicht)			
Gemeente	07/08*	08/09*	Per 1000 5/17
Arnhem	1.077	1139	58
Duiven	78	76	15
Lingewaard	186	117	15
Overbetuwe		124	15
Renkum	118	114	24
Rheden	263	293	47
Rijnwaarden	33	24	13
Rozendaal	1	1	4
Westervoort	42	64	24
Zevenaar	112	94	19
Totaal	1.910	2.046	(gemiddelde) 23

Totaal aantal VSV meldingen		
	07/08	08/09
Regio Arnhem	1.452	1.608

BIJLAGE 5: APPLICATIONS

Applications per gemeente	
Gemeente	Applicatie
Arnhem (leerplicht)	Centric
Arnhem (kwalificatieplicht)	INFRA - Eljakim
Arnhem (RMC - Team VSV)	INFRA - Eljakim
Duiven	PinkRoccade
Lingewaard	PinkRoccade
Overbetuwe	PinkRoccade
Renkum	Centric
Rheden/Rozendaal	PinkRoccade
Rijnwaarden	Centric
Zevenaar	Centric

BIJLAGE 6: ONDERZOEKSRESPONS

Kansen	Consulent	Beleid/hoofd	Wethouder	Totaal
Professionalisering	12	12	5	29
Continuïteit	14	10	5	29
Eenduidigheid	12	9	6	27
Administratie	9	4	4	17
Managementinformatie	4	4	5	13
Doorlopende lijn leerplicht-RMC	4	3	4	11
Specialisatie	3	6	2	11
Slagkracht	2	3	5	10
Efficiency	1	5	4	10
Samenwerking overige diensten	1	4	4	9

Bedreigingen	Consulent	Beleid/hoofd	Wethouder	Totaal
Professionele relaties	10	3	4	17
Lokaal beleid	3	7	3	13
Centralisatie	7	2	2	11
Positie medewerkers	10	1		11
Cultuur	9		2	11
Onrealistische ambities	2	6	2	10
Sturingsinvloed	5	3	2	10
Kosten	4	1	4	9
Bureaucratisering	4	1	3	8
Transparantie		1		1

Kansen	Onderwijs (16)	Overige organisaties (14)	Totaal (30)
Professionalisering	10	10	20
Eenduidigheid	10	9	19
Continuïteit	6	7	13
Slagkracht	5	8	13
Administratie	2	7	9
Managementinformatie	4	5	9
Efficiency	2	6	8
Doorlopende lijn leerplicht-RMC	5	3	8
Samenwerking overige diensten	2	5	7
Specialisatie	2	1	3

Bedreigingen	Onderwijs (16)	Overige organisaties (14)	Totaal (30)
Bureaucratisering	9	2	11
Transparantie	8	3	11
Centralisatie	3	3	6
Kosten	5		5
Lokaal beleid	2	2	4
Professionele relaties	3	1	4
Cultuur		1	1